

Foreløpig delrapport

Utredning bærekraftig skolestruktur i Fjaler kommune Delrapport 1

2026

FJALER KOMMUNE

AGENDA
KAUPANG

OPPDRAGSGIVER: Fjaler kommune

RAPPORTNUMMER: [R + prosjektnummer]

RAPPORTENS TITTEL: Utredning av bærekraftig skolestruktur i Fjaler kommune

ANSVARLIG KONSULENT: Øystein Neegaard

KVALITETSSIKRET AV: Bjørn A. Brox

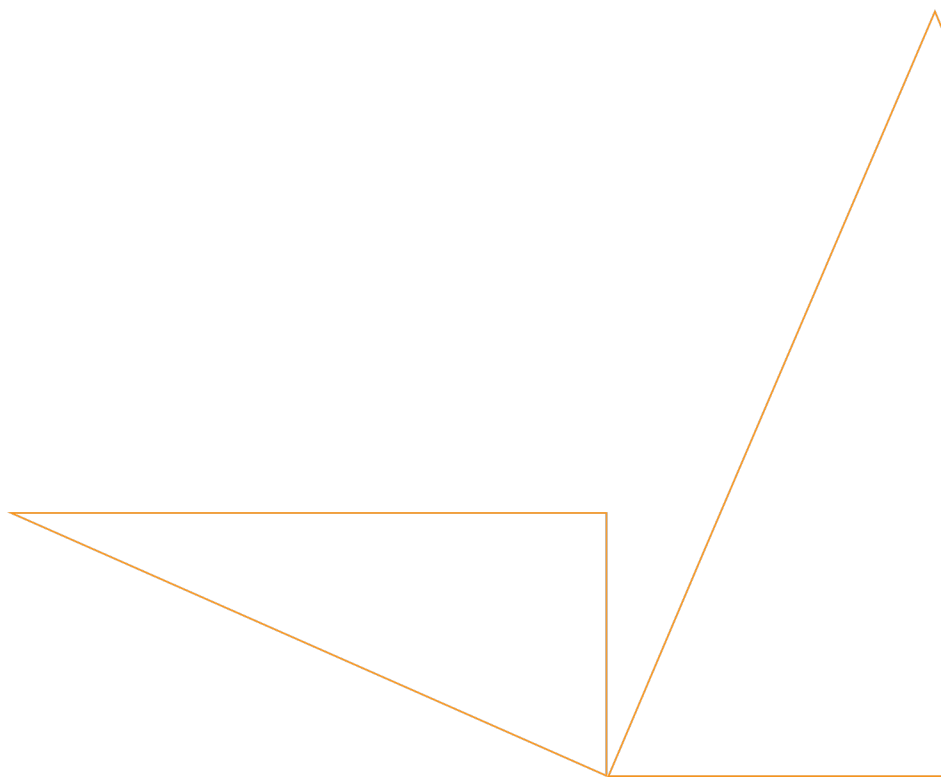
FOTOGRAFI I RAPPORT: [Kilde]

DATO: 15.03.2026

Forord

Det understrekes at dette er en midlertidig underveisrapport som ikke er å anse som ferdig, men et arbeidsdokument for arbeidsgruppens og styringsgruppens møte den 18. mars 2026.

Skrives til slutt når rapporten er ferdig

Innhold

1	Sammendrag	5
1.1	<i>Problemstilling</i>	5
1.2	<i>Datagrunnlag</i>	5
1.3	<i>Befolkningsutvikling</i>	5
1.4	<i>Grunnskolen i Fjaler i dag</i>	6
1.5	<i>Alternativer til dagens skolestruktur</i>	6
2	Prosjektmetode og datagrunnlag	7
2.1	<i>Befolkningsprognoser</i>	7
2.2	<i>Sammenligning av kostnader</i>	8
2.3	<i>Sammenligning av skolekvalitet</i>	8
2.4	<i>Skoleskyss</i>	9
2.5	<i>Skolen og lokalsamfunnet</i>	11
2.6	<i>Skolebyggene</i>	11
3	Utvikling av folketallet	17
3.1	<i>En stadig eldre befolkning</i>	17
3.2	<i>SSB middelalternativet</i>	18
3.3	<i>Prognose og dimensjonering uten flytting og innvandring</i>	19
4	Dagens situasjon i grunnskolen	21
4.1	<i>Kostnader, kvalitet og effektivitet</i>	21
4.2	<i>Levekårene</i>	23
4.3	<i>Kostnader i grunnskolen</i>	24
4.4	<i>Kvalitet i grunnskolen</i>	32
4.5	<i>Skoleskyssen</i>	33
4.6	<i>Skolen og lokalsamfunnene</i>	33
5	Framtidig skolekostander med dagens struktur (alternativ 0)	34
5.1	<i>Flekke skule og barnehage</i>	34
5.2	<i>Våge skole</i>	38
5.3	<i>Dingemoen skole</i>	42
5.4	<i>Elever og kapasitet i Fjaler kommune</i>	46
5.5	<i>Framtidige kostnader med dagens struktur (alternativ 0)</i>	46
6	Alternative løsninger	48
6.1	<i>Alternativ 1 - Flekke skule til Dingemoen skole</i>	48
6.2	<i>Alternativ 2 - Flekke skule trinn 5–7 til Dingemoen skole</i>	48
6.3	<i>Våge skole trinn 8–10 til Dingemoen skole</i>	48
7	Vedlegg	49

7.1	<i>Areal- og romprogram for barneskoler</i>	49
7.2	<i>Areal- og romprogram for ungdomsskoler</i>	50
7.3	<i>Areal- og romprogram for kombinerte skoler (1-10. trinn)</i>	51

1 Sammendrag

Skrives helt ferdig i siste versjon av dokumentet. Dette er en underveis versjon.

1.1 Problemstilling

Kommunen ønsker en ekstern utredning av skolestruktur med konkrete forslag til endringer. Kommunen leter etter tiltak for å saldere budsjettet for 2026 og mangler 9 millioner kroner.

I dag har Fjaler tre grunnskoler. Dingemoen (264 elever) er en 1-10 skole i kommunesenteret Dale. Det er to fådeltte grendeskoler. Flekke (38 elever) er en barneskole som ligger 7 km fra Dingemoen og Våge (44 elever) er en kombinert skole som ligger 33 km fra Dingemoen.

Alternativer til dagens skolestruktur skal sammenlignes når det gjelder økonomi, pedagogikk, folkehelse og samfunnsutvikling. Tre alternativer skal sammenlignes med dagens struktur:

- ▶ Flekke skole til Dingemoen skole
- ▶ Flekke skole trinn 5–7 til Dingemoen skole
- ▶ Våge skole trinn 8–10 til Dingemoen skole

1.2 Datagrunnlag

Konklusjonene i denne rapporten bygger på et omfattende datagrunnlag:

- ▶ Befolkningsprognoser fra SSB
- ▶ Kommunestatistikk fra SSB, FHI og Utdanningsdirektoratet
- ▶ GSI – Grunnskolens informasjonssystem
- ▶ Kommuneregnskap 2024 og 2025
- ▶ Kommunens styringsdokumenter
- ▶ Befaring av alle kommunale grunnskoler
- ▶ Skolenes vurdering av pedagogisk egnethet
- ▶ Vurdering av skolebyggenes overordnede tekniske tilstand (Ekstern rapport fra Bygganalyse AS)
- ▶ Diskusjoner med kommunens arbeidsgruppe og politiske styringsgruppe underveis i prosjektet

1.3 Befolkningsutvikling

Kapasiteten i grunnskoler må tilpasses endringer i antall innbyggere i målgruppen.

Befolkningsprognoser fra SSB fra 2024 tyder på at antall innbyggere 0–15 år vil synke med 5 % på landsbasis de neste 10 årene. Prognosen i rapporten sier at antall innbyggere 0–15 år i Fjaler vil holde seg relativt stabilt og kanskje øke forsiktig mot slutten av perioden. Vi har ikke planlagt lenger fram enn 15 år (2040). Langsiktige befolkningsprognoser er svært usikre når det gjelder barn i grunnskolealder. Kapasiteten i dagens grunnskoler er betydelig høyere enn behovet i planperioden og særlig arealet som er tilgjengelig.

1.4 Grunnskolen i Fjaler i dag

Vi sammenligner dagens skoledrift (alternativ null) med alternative løsninger. Alternativene skal gi kommunen en mer effektiv skoledrift. Vi ser både på kostnader, kvalitet, skoleskyss og lokalsamfunn.

Kostnader: Fjaler brukte mer penger på grunnskolen enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner i 2024. Utgiftene var 6 mill. kr høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen vi sammenligner med (kommunegruppe 5). Kommunegruppe 5 er kommuner med 2.000–10.000 innbyggere, middels utgiftsbehov og middels inntektsnivå. Fjaler har høyere utgifter enn skolestrukturen tilsier for 2024. Fjaler (114 elever per skole) hadde mindre skoler enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5 (129 elever) i 2024. De små skolene drar opp utgiftene i grunnskolen i Fjaler. Det er tydelig sammenheng mellom skolestørrelse og elevkostnad i norske kommuner.

Kvalitet: Grunnskolen i Fjaler har bedre kvalitet enn gjennomsnittet av norske kommuner i 2024. Kommunen skårer bedre på 8 av 14 kvalitetsindikatorer i Kommuneindeksen 2025. Kommunen har godt læringsutbytte, gode gjennomføring i VGS og godt kvalifiserte lærere.

Skoleskyss: Fjaler har lavere andel elever med skoleskyss (30,9 %) enn gjennomsnittet i kommunegruppen (46,9 %).

Lokalsamfunn: Det er ett tettsted med senterfunksjon i kommunen (Dale). Skolestrukturen er tilpasset det tradisjonelle bosettingsmønsteret. Fjaler har tilstrekkelig kapasitet i dagens grunnskoler i alle deler av kommunen.

Kostnader ved å videreføre dagens skolestruktur: Kommunen har tre skoler hvor av to er gamle skoler med behov for modernisering og en med omfattende behov for modernisering. Nybygg på Flekke skule er antakelig billigere enn å modernisere skolen. Våge skule kan antakelig moderniseres og omdisponere areal for bedre funksjonalitet. Modernisering av dagens skoler med tilstrekkelig kapasitet anslås til 114 mill. kr. Arealet øker med 600 kvm (hovedsakelig administrasjonslokaler ved Flekke skule). De årlige kapitalkostnadene øker med 5,7 mill. kr (renter og avdrag). Økte driftsutgifter (FDV for 600 kvm ekstra areal) utgjør rundt 0,5 mill. kr. Denne planen gir en elevkapasitet på ca. 610. Kapasitetsutnyttelsen blir omtrent 55 %.

1.5 Alternativer til dagens skolestruktur

Skrives når dette utredes.

2 Prosjektmetode og datagrunnlag

Prosjektmandatet er enkelt: få fram forslag til strukturendringer av grunnskolene i Fjaler kommune. Effektivisering av tjenestene betyr tiltak for å redusere kostnadene og øke tjenestekvaliteten. Kommunen etterspør en utredning av 0-alternativet og 3 alternativer gitt i utlysningen av oppdraget. Positive og negative konsekvenser av tiltakene skal beskrives.

Prosjektet gjennomføres i to faser. Først analyse, deretter utvikling av forbedringstiltak. Det er viktig at tiltakene bygger på analyse av dagens situasjon. Tiltakene skal være svar på de problemene analysen av dagens situasjon avdekker.

Vi har brukt et omfattende datamateriale i analysen av dagens situasjon:

- ▶ Demografi: Vi har brukt befolkningsprognoser fra SSB. Den siste prognosen er fra 2024.
- ▶ Kostnader og kvalitet i tjenestene: Vi har sammenlignet kostnader og kvalitet i grunnskolen med andre kommuner ved hjelp av Kommuneindeksen 2025 fra Agenda Kaupang. Dette er et verktøy som er utviklet for alle kommunale tjenester. Tjenestekvalitet er sammenlignet ved hjelp av offentlig kommunestatistikk fra KOSTRA/SSB, skolestatistikk fra Utdanningsdirektoratet og folkehelsesdata fra FHI.
- ▶ Analysen legger størst vekt på data fra 2024, som er det siste året med sammenlignbare data for alle kommuner. For Fjaler bruker vi også GSI-tall for skoleåret 2025–26 og kommunens regnskap for 2025.

Analyseresultatene skal drøftes med kommunens arbeidsgruppe og styringsgruppe i et møte.

Tiltakene som skal utredes et gitt i mandatet for oppdraget.

Agenda Kaupang står ansvarlig for alle konklusjoner i rapporten.

2.1 Befolkningsprognoser

Denne utredningen har som hovedmål å gi et kunnskapsgrunnlag for beslutninger om en bærekraftig fremtidig skolestruktur. Samfunnet er i kontinuerlig endring og påvirkes av både nasjonale og internasjonale trender og hendelser. En av de viktigste drivkreftene er demografiske endringer. Utredningen belyser disse endringen for kommunen som helhet, men også spesifikt for elevgruppen for å danne et kunnskapsgrunnlag for dimensjonering av en bærekraftig skolestruktur tilpasset befolkningsutviklingen og bosettingsmønsteret.

I dette prosjektet bruker vi befolkningsprognoser laget av SSB. Vi bruker MMMM-framskrivingen. Dette er hovedprognosen fra SSB. Den inneholder de mest sannsynlige verdiene for fruktbarhet, dødelighet, intern flytting og innvandring.

Prognoser for innbyggere 6–15 år er usikre når vi kommer mer enn 10 år fram i tid. Både antall fødte, antall interne flyttinger og innvandringen er vanskelig å forutse. Det er mye flytting i denne aldersgruppen.

En alternativ måte å lage prognoser på er å bruke antall innbyggere i folkeregisteret. Det kan gi like gode eller bedre prognoser de første årene. Denne metoden fanger opp flyktningene bedre enn SSBs prognoser. SSB forutsetter samme flyktningmottak de neste fire årene som kommunen har hatt de fire siste. De siste årene har ikke verden vært slik. Denne metoden fungerer ikke på lang sikt (over 10 år). Da bør man forsøke å få med innvandring og flytting mellom kommuner.

Datagrunnlag: Vi bruker MMMM-prognosen fra 2024. Det kommer en ny prognose sommeren 2026.

2.2 Sammenligning av kostnader

Tjenesten «grunnskole» omfatter følgende KOSTRA-funksjoner i vår analyse:

- 202 Grunnskole: Undervisningen og alle ansatte ved skolene. Pedagogiske fellesutgifter og refusjoner mellom kommunene
- 213 Voksenopplæring: Først og fremst norskundervisning for innvandrere. Ikke med i dette prosjektet.
- 215 SFO: Lønn, drift og egenbetaling.
- 222 Skolelokaler: Utgifter til daglig drift og vedlikehold av bygene (FDV) og avskrivninger
- 223 Skoleskyss: Kommunens egenandel, fylket betaler mesteparten.

Vi starter analysen med å sammenligne behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger:

- Netto driftsutgifter: Lønn, andre driftsutgifter og avskrivninger minus driftsinntekter (egenbetaling og refusjoner)
- Behovskorrigerede utgifter: Korrigerende for forskjeller mellom kommunene når det gjelder demografi, geografi og sosiale forhold. Datagrunnlag fra Kommunaldepartementet/ inntektssystemet for kommunene.

I den mer detaljerte analysen bruker vi bedriftsøkonomiske metoder. Kostnader er et produkt av volum og enhetskostnader. Vi sammenligner:

- Volum: elever, kvadratmeter
- Enhetskostnader: utgift per elev, utgift per kvm

Datakilder:

- Regnskap: SSB/KOSTRA gir regnskapstall for alle kommuner
- Kommuneregnskapet i Fjaler gir regnskap for hver enkelt skole med regnskapsåret 2025.
- Volum: Vi henter data fra SSB/KOSTRA.
- Bygningsareal: Data om hver skole er levert av Fjaler kommune.

2.3 Sammenligning av skolekvalitet

Skrives senere når vi jobber med alternativene

2.4 Skoleskyss

Reisetid til skolen er en faktor som legger begrensninger på skolestrukturen. Det må være en akseptabel reisevei til skolen. Forskningen viser at lang reisevei til skolen går ut over elevenes trivsel (NF-rapport 14-2003, se vedlegg). Vi oppfatter derfor lang skolevei som et folkehelseproblem.

Det er ingen regler om maksimal eller akseptabel reisevei til skolen. Opplæringsloven gir rett til gratis skoleskyss for elever i grunnskolen med mer enn 4 kilometer reisevei til skolen i 2.–10. trinn og 2 kilometer på første trinn. Skoleveien regnes fra dør til dør på vinterbrøytet vei.

Vi har ikke klart å finne noen veiledere fra staten når det gjelder maksimal reisetid til skolen. Buskerud fylke har laget en veileder for kommunene. Maksimal reisetid varierer fra 45 til 75 minutter etter barnets alder, se tabellen under.

Skoletrinn	Maksimal reisetid i minutter
1-3	45
4-6	60
7-10	75

Tabell 1 - Maksimal reisetid til skolen. Kilde: Brakar, Veileder skoleskyss i grunnskolen 2024-25.

Det eksisterer ingen oversikt over faktisk reisetid til skolen for elever i norske grunnskoler. Vi har forsøkt å gjøre et estimat, basert på det datagrunnlaget som finnes. SSB produserer statistikk over veilengden mellom elevenes hjem og skolen for elever i alle norske grunnskoler. Vi forutsetter 5 minutter gangtid til bussen, kjørehastighet 60 km/time med 25 % tillegg for å ta på elever og 5 minutters pause på skolen før skolestart. Dette betyr maksimal reisevei 30 kilometer i småskolen, 40 kilometer på mellomtrinnet og 45 kilometer i ungdomsskolen.

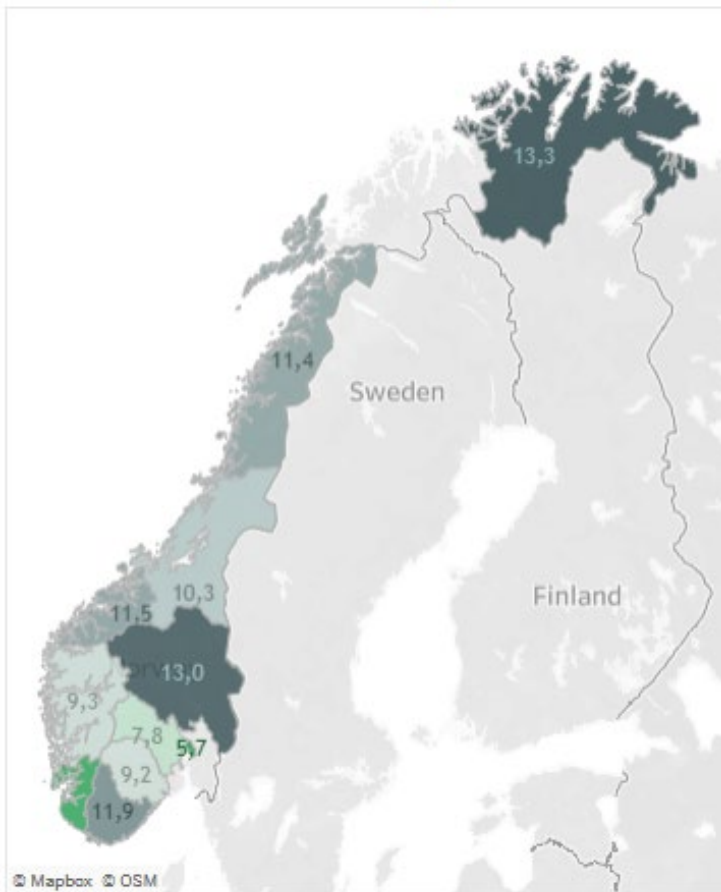
Trinn	Maks reisetid i minutter	Maks reisevei i kilometer
1-4	45	30
5-7	60	40
8-10	75	45

Tabell 2 - Modell for maksimal reisetid til skolen. Kilde: Agenda Kaupang.

Det er viktig å understreke at dette bare er et eksempel. Mange elever har mer enn 5 minutter å gå til skolebussen, inkludert ventetid. Veistandarden og antall stopp varierer fra sted til sted.

Statistikken fra SSB viser at det er svært få norske skolelever som har så lang reisevei som tabellen over viser. Figuren under viser kjørelengden i hvert fylke for de 5 % av elevene i 5. klasse med lengst reisevei i 2020. I Vestland fylke var det 5 % av elevene som hadde mer enn 9,3 kilometer reisevei.

Køyreavstand til skole (kilometer). 2020
Trinn: 5. trinn. Sentralmål: 95. persentil

Kartet framhevar fylke med lang avstand til skole (mørk gråblå farge) og fylke med kort avstand (mørk grøn).

Figur 1 - Reisevei i kilometer til skolen for de 5 % av elevene på 5. trinn med lengst reisevei 2020. Kilde: SSB

På ungdomsskolen er det flere elever med lang kjørevei til skolen. I Vestland fylke var det 5 % av elevene som hadde mer enn 31,5 kilometer reisevei til skolen i 2020. Figuren under viser hvor langt det var til skolen for de 5 % av elevene med lengst reisevei i 2020 i hvert fylke.

Køyreavstand til skole (kilometer). 2020

Trinn: 10. trinn. Sentralsmål: 95. persentil

Kartet framhevar fylke med lang avstand til skole (mørk gråblå farge) og fylke med kort avstand (mørk grøn).

Figur 2 - Reisevei i kilometer til skolen for de 5 % av elevene på 10. trinn med lengst reisevei 2020. Kilde: SSB.

2.5 Skolen og lokalsamfunnet

Skrives når vi utreder alternativene.

2.6 Skolebyggene

2.6.1 Strukturutredninger og byggeprosjekter

Vi skiller mellom strukturanalyser og byggeprosjekter. Strukturanalysen munner ofte ut i byggeprosjekter, men dette er bare en forberedende fase. Formålet med analysen er å sammenligne mange løsninger. Det er ikke rasjonelt å detaljere løsningene på dette stadiet. Bredde er viktigere enn dybde. Analysen i denne rapporten bruker derfor erfaringstall for byggekostnader per kvm.

Vi gjør få konkrete vurderinger av eksisterende bygninger. Det foreligger ingen arkitekt-tegninger. Grunnforhold er ikke undersøkt.

På grunnlag av utredningen anbefales noen løsninger. Bør kommunen bygge om eller bygge nytt? Det vil være mange usikre momenter i kostnadskalkylene. Vi advarer mot å legge utredningen direkte til grunn for å sette i gang planlegging av konkrete byggeprosjekter. Det bør gjøres grundigere tekniske undersøkelser av de viktigste alternativene. Vi anbefaler å følge moderne rutiner for faseindelte byggeprosesser. Staten og kommunene bruker følgende tre faser:

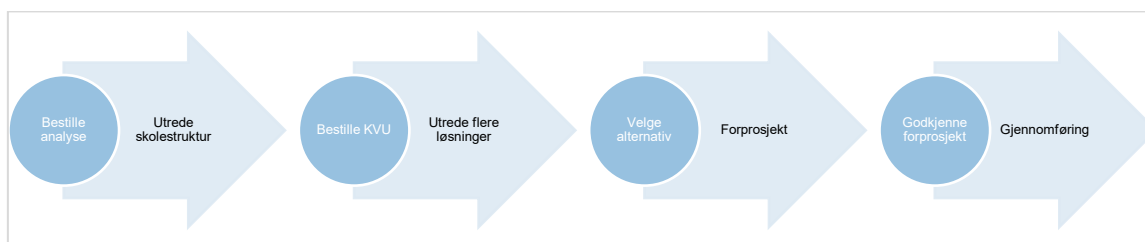
- ▶ **Konseptvalgutredning:** Dette er en utredning av alternative løsninger på et behov. Konkrete løsninger skisseres. Man sammenligner alternative løsninger. Det kan gjelde både tomtevalg og utforming av bygg. På dette stadiet er kostnadsestimater og tidsplaner ikke endelig fastsatt.
- ▶ **Forprosjektet:** Dette er en detaljert utredning av den valgte løsningen. Vi vet hvor bygget skal ligge. Endelig kostnadsramme og framdriftsplan fastsettes. Denne utredningen er grunnlaget for å sette prosjektet ut på anbud. Hvis/når forprosjektet vedtas, settes byggeprosjektet i gang.
- ▶ **Gjennomføringsfasen:** Nå er terningen kastet. Det utarbeides anbudspapirer og velges leverandører. Byggingen gjennomføres. Resultatet rapporteres til politikerne.

Det vil vanligvis være eiendomsavdelingen i kommunen som leder alle tre fasene i byggeprosjektet. Skoleadministrasjonens hovedansvar er å utarbeide bestillingen som starter opp prosessen. Det vil blant annet si hvilke alternativer som skal utredes og funksjonelle krav til byggene.

Vi oppfatter utredningen av skolestruktur som en primært skolefaglig analyse for å komme fram til en god bestilling. Utredningen av struktur skal sikre at de mest interessante alternativene blir tatt med i konseptvalgutredningen.

Figuren under viser de fire fasene i byggeprosessen som vi har beskrevet over. Politikernes rolle er angitt i sirkelene i figuren. De tar beslutningene mellom hver fase:

1. Sette i gang utredning av skolestruktur
2. Velge hvilke konsepter som skal utredes
3. Velge løsning og sette i gang forprosjektet
4. Godkjenne forprosjektet og sette i gang byggingen
5. Godkjenne byggeregnskapet/sluttrapporten fra prosjektet

Figur 3 - Modell for håndtering av skoleutbygging i kommuner

2.6.2 Byggekostnader

Vurdering av tilstand for skoler er basert på observasjoner og informasjon fra ansatte i kommunen i forbindelse med befaringer 25.02.2026 (Agenda Kaupang) og 09.03.2026 (Bygganalyse AS), samt oversendte dokumenter.

Videre bruk som skolebygg i 40 nye år vil kreve tiltak i form av ombygging, nybygg, tilbygg/påbygg for å sørge for at lærere kan samles under samme tak som elevene. Dette vil antagelig kunne ha form som et relativt omfattende prosjekt, med både nybygg (utvidelse) og rehabilitering av eksisterende arealer, eventuelt som komplett riving og nybygg.

Basert på Norsk Prisbok (2025-02) kan kostnadsramme (P85) for nybygg og rehabilitering ligge på følgende nivåer (eksklusive kostnader til utendørsarbeider og løs innredning, inkl. mva):

- ▶ Nybygg: Ca. 55-65.000 kr/m²
- ▶ Rehabilitering høy: Ca. 45-55.000 kr/m²
- ▶ Rehabilitering middels: Ca. 25-35.000 kr/m²
- ▶ Rehabilitering lav: Ca. 5-10.000 kr/m²

For høy rehabilitering antas det «stripping» av bygget, slik at kun fundamentering, bæresystemer og dekker beholdes. Alt øvrig forutsettes nytt, inkl. tekniske anlegg.

For middels rehabilitering antas i stor grad innvendig rehabilitering og ombygging, inkl. oppgradering og fornying av tekniske anlegg (antatt ca 80% av nytt).

For lett rehabilitering antas innvendig overflatebehandling med maling, inklusive noe utbedring av vegger og mindre fornying av gulvbelegg og himlinger. Det antas også mindre justeringer og utskiftninger av tekniske installasjoner (antatt ca 15% av nytt).

Det er ikke medtatt kostnader knyttet til tomt, midlertidige lokaler, utendørsarbeider, prisstigning (frem til byggestart og under byggeperiode), byggelånsrenter eller løst inventar.

Vi bruker følgende priser i våre beregninger inkludert mva:

- ▶ Tilstandsgrad 1 – «Enkel rehabilitering/pusse opp» kr 7.500 per kvm
- ▶ Tilstandsgrad 2 – «Middels rehabilitering/bygge om» kr 30.000 per kvm
- ▶ Tilstandsgrad 3 – «Høy rehabilitering/ombygging» kr. 50.000 per kvm
- ▶ Tilstandsgrad 4 – «bygge nytt» kr 60.000 per kvm

Prisene er lagt midt i prisintervallet anngitt av Bygganalyse AS basert på norsk prisbok 2025-02.

Tomtebehov for grunnskoler

Det er gjort en vurdering av tomtebehov ved alternativ null og nye alternativer. Vurdering er basert på veilederen «Uteområder i grunnskoler – hvordan sikre kvalitet» fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), NMBU rapport, Ås 2020, ISBN: 978-82-575-1659-8.

Rapporten er tilgjengelig på internett. Veilederen handler bare om uteområdet for barna, det vil si den delen av tomten som er avsatt til lek og elevaktiviteter. Tomten må i tillegg ha plass til bygget og parkering/trafikkareal.

- ▶ Uteareal: Veilederen sier 30 kvm per elev i grunnskolen i spredtbygde strøk, 18 kvm i tettbygde strøk. Veilederen aksepterer redusert uteareal i tettbygde strøk.
- ▶ Bygget: Vi må ha plass til byggets grunnflate. Det vil si brutto areal delt på antall etasjer.
- ▶ Trafikkareal: Vi tar bare med parkeringsareal. Vi regner med 1 plass per årsverk i skolen. Vi regner 20 kvm per parkeringsplass.

2.6.3 Rom- og arealprogram for moderne skoleanlegg

Visjonen for skolen i Fjaler er et viktig spørsmål når man lokalt skal si noe om hva som er krav til et moderne og framtidsrettet skoleanlegg.

Areal- og romprogrammer utgjør et sentralt metodisk grunnlag for vurderingen av skolekapasitet, bygningsmessig kvalitet og langsiktig bærekraft i grunnskolesektoren. Skolebygg representerer et av kommunens mest komplekse og kostnadskrevende formålsbygg, og beslutninger om dimensjonering, funksjonalitet og utforming har konsekvenser over flere tiår. Et systematisk arbeid med areal- og romprogram er derfor avgjørende for å sikre at skolebyggene både støtter opp under pedagogisk kvalitet og gir en økonomisk og driftsmessig bærekraftig løsning.

Mange nye areal- og romprogrammer i norsk skoleplanlegging tar primært utgangspunkt i elevtall fremfor tradisjonelle klasseenheter. Dette er i tråd med nasjonale føringer og forskningsbaserte anbefalinger, hvor fleksibilitet, generalitet og skalerbarhet står sentralt. En arealmodell som baserer seg på elevtall gir et forholdsvis presist og fremtidsrettet bilde av kapasitetsbehovet, og legger til rette for at skolebygg kan håndtere variasjoner i elevmasse uten omfattende ombygginger eller driftsmessige ulemper. Prinsippet støttes også av nyere pedagogisk forskning som viser at læringsarealer må være utformet slik at de kan tilpasses varierte arbeidsformer, endringer i organisering og skiftende elevbehov gjennom byggets levetid. I strukturprosjekt som dette bruker vi areal- og romprogram til å dimensjonere skoler og ikke designe dem. Vi har et forslag til et nøkternt areal- og romprogram som samvarierer godt med standarder og prinsipper som flere norske kommuner legger til grunn.

Areal- og romprogrammet beskriver funksjonene et skolebygg må inneholde, og hvilke arealer som kreves for å ivareta disse. Det er vanlig å skille mellom generelle læringsarealer, spesialiserte undervisningsrom og ulike støtte- og driftsarealer. Generelle læringsarealer – som baser, klasserom, grupperom og fleksible soner – skal gi rom for individuell fordypning, samarbeid, prosjektarbeid og helklasseundervisning. Læreplanverket legger stor vekt på varierte arbeidsformer, elevaktivitet og tverrfaglighet, og generelle læringsarealer må derfor utformes med høy grad av fleksibilitet.

Spesialrom som naturfag, kunst og håndverk, musikk, mat og helse og kroppsøving har særskilte krav til teknisk standard, sikkerhet og utstyrsbruk. Disse rommene er ofte kostnadskrevende og plassintensive, og dimensjoneringen av dem inngår derfor som en sentral del av vurderingen av både arealeffektivitet og driftskostnader. Støttearealer – herunder personalrom, møterom, stillerom, garderobes, toaletter, lager, kommunikasjonsarealer og tekniske rom – er avgjørende for et godt arbeidsmiljø og effektiv gjennomføring av skolens daglige drift. I moderne skoleanlegg legges det særlig vekt på at støttearealene skal understøtte profesjonsfellesskapet, tilrettelegge for tverrfaglig samarbeid og gi rom for nødvendig for- og etterarbeid.

En rekke kvalitetsprinsipper går igjen i både forskningslitteratur og nasjonale veiledere om skolebygg. Fleksibilitet og generalitet trekkes fram som grunnleggende, ettersom rom som kan brukes til flere formål gir større pedagogisk handlingsrom og reduserer behovet for fremtidige ombygginger. Videre er gode akustiske forhold, tilstrekkelig dagslys og godt inneklime dokumentert å ha direkte betydning for elevers konsentrasjon, trivsel og læringsutbytte, og for de ansattes helse og arbeidsmiljø. Like viktig er en tydelig soneinndeling mellom rolige læringsområder, praktisk-estetiske funksjoner og sosiale møteplasser. En slik helhetlig organisering av arealene bidrar til trygghet, god logistikk og et læringsmiljø som fremmer inkludering og arbeidsro.

Arealvurderinger inngår også som et sentralt element i analysen av økonomisk bærekraft. Normtall for netto og brutto areal per elev gir grunnlag for sammenligning, vurdering av over- eller underdimensjonering og estimering av fremtidige investerings- og driftskostnader. For store arealer gir høyere energibruk, renholdskostnader og vedlikeholdsbehov, mens for små arealer kan skape

press på læringsmiljø, redusere fleksibilitet og begrense skolens evne til å imøtekomme endrede elev- og tjenestebehov. En systematisk tilnærming til arealbruk bidrar derfor til å sikre at skolene planlegges og utvikles i tråd med både pedagogiske og økonomiske hensyn.

Metodisk brukes areal- og romprogrammet i tre hovedspor i denne utredningen. For det første vurderes eksisterende bygg opp mot krav til funksjonalitet, fleksibilitet og teknisk standard, herunder krav til universell utforming, inneklima og arbeidsmiljø. For det andre analyseres hvordan arealene støtter opp under pedagogiske mål og læringspraksiser, inkludert tilpasset opplæring, elevaktivitet, tverrfaglighet og økende behov for spesialisert elevoppfølging. For det tredje brukes romprogrammet til å modellere scenarier for fremtidig kapasitet og arealbehov, basert på demografiske prognoser og alternative strukturelle løsninger.

Samlet utgjør areal- og romprogrammet et sentralt faglig rammeverk som binder sammen vurderinger av kvalitet, kapasitet og økonomi. Det gir grunnlag for å sammenligne ulike strukturalternativer på en konsistent måte og for å vurdere om skolens fysiske rammer er robuste, hensiktsmessige og tilpasset både dagens og fremtidens krav til en moderne og inkluderende grunnskole.

Eldre skolebygg i Norge – generelle kjennetegn

En stor andel av dagens norske skolebygg ble oppført i perioden fra 1950-årene til midten av 1990-årene, og disse byggene bærer preg av datidens pedagogiske tenkning, tekniske standarder og reguleringer. Den tradisjonelle klasseromsstrukturen er særlig fremtredende i eldre skoleanlegg. Undervisningen var organisert etter en modell der én lærer underviste én klasse i ett fast rom, og arkitekturen gjenspeilte dette gjennom lukkede klasserom plassert langs korridorer. Denne løsningen ga lite rom for fleksibilitet, gruppeinndeling og varierte arbeidsformer, og samsvarer i begrenset grad med dagens pedagogiske praksis som legger vekt på samarbeid, elevaktivitet og tilpasset opplæring. Et resultat av dette er at eldre skoler ofte har få eller mangelfulle grupperom, og i liten grad arealer som kan omstilles raskt mellom ulike undervisningssituasjoner.

Teknisk standard utgjør et annet sentralt kjennetegn ved eldre skolebygg. Mange av disse byggene ble oppført før mekaniske ventilasjonsanlegg ble vanlig, og er dermed preget av naturlig ventilasjon uten tilstrekkelig luftskifte. Dette har konsekvenser for innklimaet og kan føre til høye CO₂-nivåer, dårlig temperaturregulering og utfordringer med fukt. I tillegg er de elektriske anleggene ofte dimensjonert for et langt lavere strømforbruk enn dagens digitale undervisning forutsetter. Akustiske forhold er et tilsvarende gjennomgående problem: materialvalg og konstruksjonsprinsipper fra perioden gir ofte etterklangstider og støyforhold som ikke tilfredsstillende moderne krav til arbeidsro.

Manglende universell utforming er også typisk for eldre skolebygg. Før innføringen av nyere tekniske forskrifter var tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse ikke et systematisk krav. Mange eldre skoler har derfor trange korridorer, flere nivåforskjeller uten heis, utilstrekkelige toalettfasiliteter og lite tilrettelagte inngangspartier. Dette gjør byggene krevende å bruke for elever og ansatte med funksjonsnedsettelse, og oppgradering til moderne standard krever ofte omfattende bygningsmessige inngrep.

Romprogrammet i eldre skoler avspeiler også en helt annen forståelse av skolens virksomhet enn den som gjelder i dag. Det er ofte få dedikerte rom for spesialpedagogisk oppfølging, samtaler, helsesykepleier, miljøarbeidere eller tverrfaglige tjenester rundt eleven. Der slike funksjoner likevel finnes, er de ofte etablert i ombygde rom som opprinnelig hadde andre formål. Dette begrenser skolens mulighet til å møte kravene til inkludering, tilpasset opplæring og helhetlig elevtjeneste som dagens lovverk og pedagogiske prinsipper forutsetter.

De bygningstekniske løsningene som dominerte i oppføringsperioden, gjør mange eldre skolebygg energikrevende. Utstrakt bruk av enkle eller tidlige dobbeltvinduer, begrenset isolasjon i vegger og tak, og uheldige kuldebroer bidrar til høyt varmebehov og økte driftskostnader. I tillegg er tak og fasader ofte kommet til et punkt hvor rehabilitering er nødvendig for å sikre videre bruk.

Arealbruken i eldre skoler viser både over- og underdimensjonering sett opp mot dagens standarder. Noen skoler har forholdsvis store korridorer og kommunikasjonsarealer som ikke inngår aktivt i undervisningen, mens klasserommene i mange tilfeller er mindre enn dagens anbefalinger. Personalrom, møterom og arbeidsrom for lærere er også ofte underdimensjonerte, noe som utfordrer både profesjonsfellesskapet og kravene til et godt arbeidsmiljø.

Sosiale soner og fellesarealer er vanligvis mindre utviklet i eldre skolebygg enn det som forventes i moderne skoleanlegg. Oppholdsarealer er ofte små og lite tilrettelagt for sosialt samspill, og uteområdene bærer preg av en tid der lek og fysisk aktivitet ikke ble innlemmet i pedagogiske mål for læring og mestring på samme måte som i dag. Takhøyde og dagslysforhold i rommene oppfyller heller ikke alltid nåtidens krav og anbefalinger, ettersom vindusflater og lysinnslipp var mindre vektlagt i byggeperiodene. Dette kan påvirke både trivsel, konsentrasjon og læringsresultater.

Eldre skolebygg i Norge kjennetegnes av robuste konstruksjoner og en klar, tradisjonell organisering, men også av mangel på fleksibilitet, sviktende teknisk standard og begrenset tilpasning til dagens pedagogiske og arbeidsmiljømessige krav. De representerer ofte bygg med stort potensial, men hvor behovet for modernisering er betydelig dersom de skal fungere som framtidsrettede læringsarenaer.

Ellers bærer de eldre skolebyggene ofte preg av at det er gjort nødvendige endringer og påbygginger underveis. Dette har ofte ført til at internkommunikasjonen, det å komme seg til og fra ulike områder, er blitt mer tungvint.

Agenda Kaupang har gjort en enkel funksjonskartlegging basert på befaring, samtale med skolens ledelse og tilgjengelige plantegninger. Den viktigste hensikten med denne kartleggingen er å skaffe grunnlag for å vurdere om skolen har de funksjonsarealene en bør ha ut fra dagens krav i læreplan og aktuelle forskrifter. Vi viser også til forskrift for miljørettet helsevern og arbeidsplassforskriften. Vi går ikke i detalj i vår beskrivelse, men gir en kort oversikt over funksjonsområder som er mangelfulle ved det enkelte skolebygg.

I dette prosjektet har også Bygghanalyse AS gjort en forenklet tilstandsvurdering av byggene ved Flekke skule og Våge skule. Dette er vedlagt som vedlegg til rapporten. Vi bruker konklusjoner herifra til å underbygge behov for renovering og utbedringer sett sammen med de pedagogiske behovene.

3 Utvikling av folketallet

Denne utredningen har som hovedmål å gi et kunnskapsgrunnlag for beslutninger om en bærekraftig fremtidig skolestruktur. Samfunnet er i kontinuerlig endring og påvirkes av både nasjonale og internasjonale trender og hendelser. En av de viktigste drivkreftene er demografiske endringer. Utredningen belyser disse endringen for kommunen som helhet, men også spesifikt for elevgruppen for å danne et kunnskapsgrunnlag for dimensjonering av en bærekraftig skolestruktur tilpasset befolkningsutviklingen og bosettingsmønsteret.

3.1 En stadig eldre befolkning

En hovedutfordring som de aller fleste kommunene i Norge står ovenfor i dag, handler om demografiske endringer.

Basert på SSBs befolkningsframskrivninger, forventes Fjaler å oppleve en økning i folketallet fram mot 2045. Dette skyldes økende antall eldre og netto tilflytting, ref. tabellen nedenfor, men også en liten oppgang i antall barn.

Samtidig ventes det at alderssammensetningen i befolkningen endres betydelig (ref. tabell under).

Innbyggere i Fjaler					Endring	
	2025	2030	2035	2040	2025 - 2040	Endring i %
Innbyggere 0- 16 år	576	510	547	579	3	1 %
Innbyggere 17-49 år	1022	1047	1057	1063	41	4 %
Innbyggere 50 - 66 år	560	536	513	509	-51	-9 %
Innbyggere 67 - 79 år	420	404	388	395	-25	-6 %
Innbyggere 80 - 89 år	167	193	224	228	61	37 %
Innbyggere 90 år og over	36	41	48	59	23	64 %
Sum innbyggere	2781	2731	2777	2833	52	2 %

Tabell 3 - Forventet befolkningsutvikling i Fjaler 2025 - 2040 gitt MMMM alternativet til SSB justert for elever ved den internasjonale internatskolen. Kilde SSB

Tabellen viser at:

- ▶ Antall barn og unge (0-16) forventes å synke først i perioden, som følge av lavere fødselstall og demografiske trender. Deretter forventes det en økning i fødselstall igjen. Dette vil kunne påvirke behovet for tjenester som barnehager og skoler. Tabellen er utarbeidet med MMMM-alternativet til SSB og for de yngste aldersgruppene kan dette trolig være litt høyt når vi legger siste 15 års historikk til grunn. Det kan gjøre at innbyggertallet for denne aldersgruppen blir lavere enn antatt her.
- ▶ Antall innbyggere i yrkesaktiv alder (17–49 år) ventes å øke noe, men det er enda større reduksjon i de øverste delene av befolkningen i yrkesaktiv alder (50-66 år). Dette indikerer også at arbeidsstokken i snitt vil bli eldre og det vil i økende grad være behov for nytilsettinger etter hvert som den eldste aldersgruppen går av med pensjon.
- ▶ Antall innbyggere innenfor kategorien eldre (67 år og oppover) forventes å øke kraftig, noe som fører til en høyere andel av befolkningen i denne aldersgruppen. Det er særlig innenfor den eldste aldersgruppen økningen vil være høyest. Dette skaper økt etterspørsel

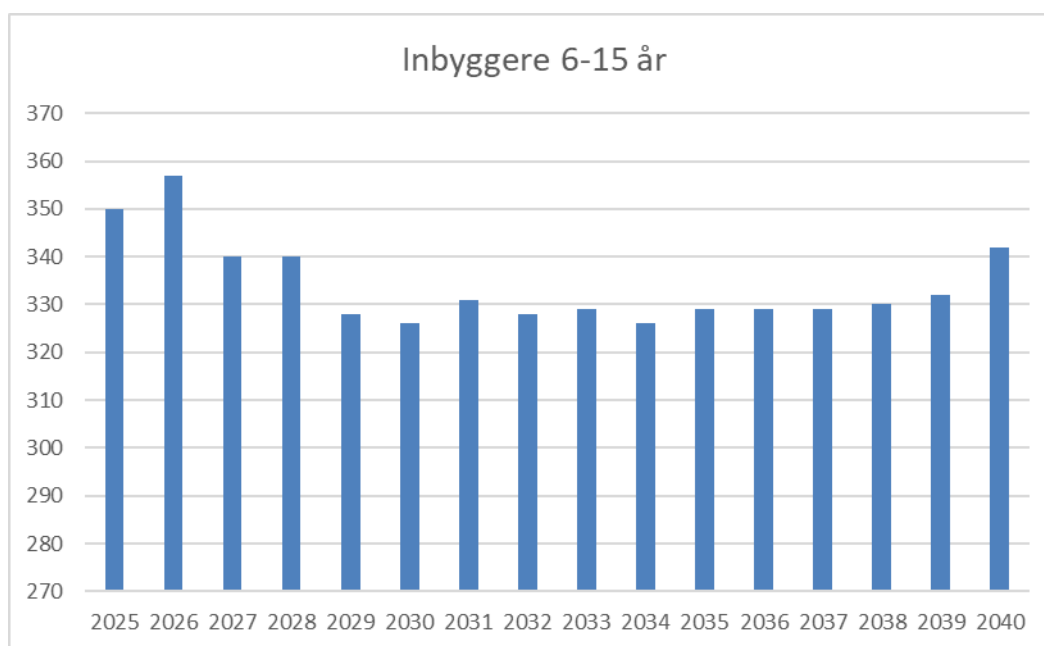
etter helsetjenester og eldreomsorg, og stiller kommunen overfor betydelige økonomiske og organisatoriske utfordringer.

Endring i alderssammensetningen påvirker behovet for kommunale tjenester, fordi ulike aldersgrupper har ulike behov for tjenester. Framskrivningene tydeliggjør behov for strategisk planlegging, for å møte en aldrende befolkning i kommunen.

Endring i demografien medfører en vesentlig forventet økning i behovet for pleie- og omsorgstjenester. Analyser viser at dersom kommunen ivaretar innbyggernes behov for pleie- og omsorgstjenester fremover på samme måte som i 2025, vil dette medføre mer enn betydelig økning fra dagens nivå frem mot 2040. En slik vekst vil utfordre kommunen som helhet. Staten vil normalt finansiere kommuners behovsvekst, men det er usikkert om denne veksten fullfinansieres i fremtiden. En ting er pengene, en helt annen ting er menneskene man er avhengig av for å kunne utføre tjenestene.

Dette er også årsaken for å beskrive dette i en utredning som handler om dimensjonering av skolestruktur. Det er det strategiske og langsiktige knyttet til hele kommunens behov for tjenester og en varslet omstilling i kommunen som også gjør at det vil være ytterligere behov for effektivisering innenfor oppvekstsektoren også fremover.

3.2 SSB middelalternativet

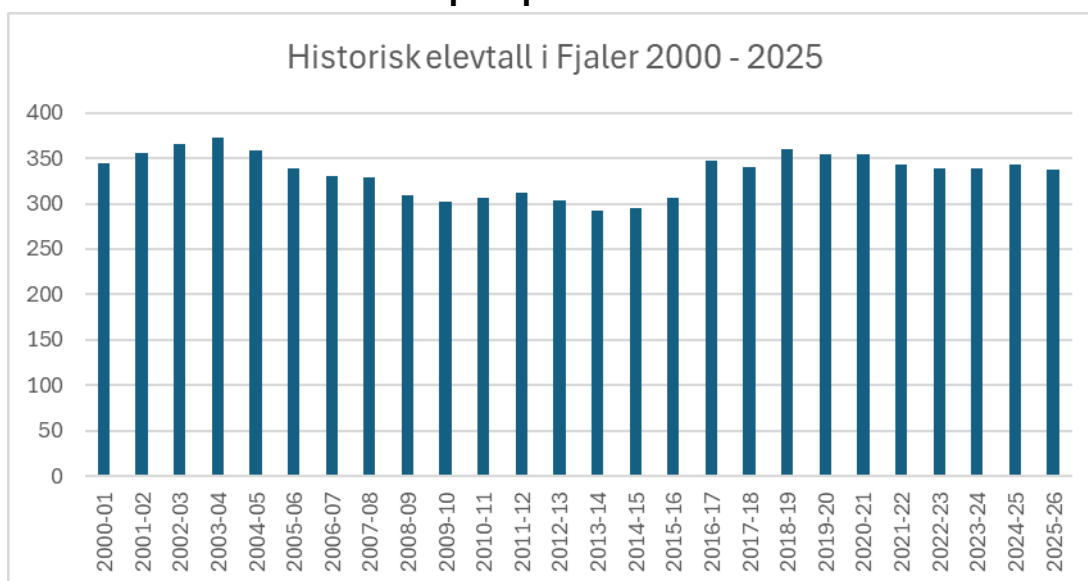

Figur 4 - Fremskrevet innbyggere i alderen 6 - 15 år (skolealder) jamf. SSB sitt MMMM alternativ. Kilde SSB tabell 14288

Å fremskrive antallet unge innbyggere innebærer alltid en viss usikkerhet. Etter hvert blir framskrivningene i større grad basert på beregnede fødselstall for kommunen. I dette tilfellet vil tallet for 2031 være basert på beregnet antall fødsler, som danner grunnlaget for elevtallet i første klasse dette året. For 2040 vil anslagene i sin helhet bygge på fremskrevet fødselstall og SSB sin metodikk for å framskrive disse.

Vi ser at det gjennom store deler av denne tidsperioden er forventet et samlet elevtall på rundt 330 elever som er noe lavere enn dagens.

3.2.1 Elevtall i et historisk perspektiv.

Figur 5 - Elevtall i Fjaler samlet siste 25 år. Kilde GSI

Vi ser av figuren ovenfor at det historiske elevtallet i Fjaler har vært relativt stabilt siste 25 år. Det har variert fra omkring 350 elever til 300 elever. I gjennomsnitt har det vært 334 elever ved skolene i Fjaler kommune.

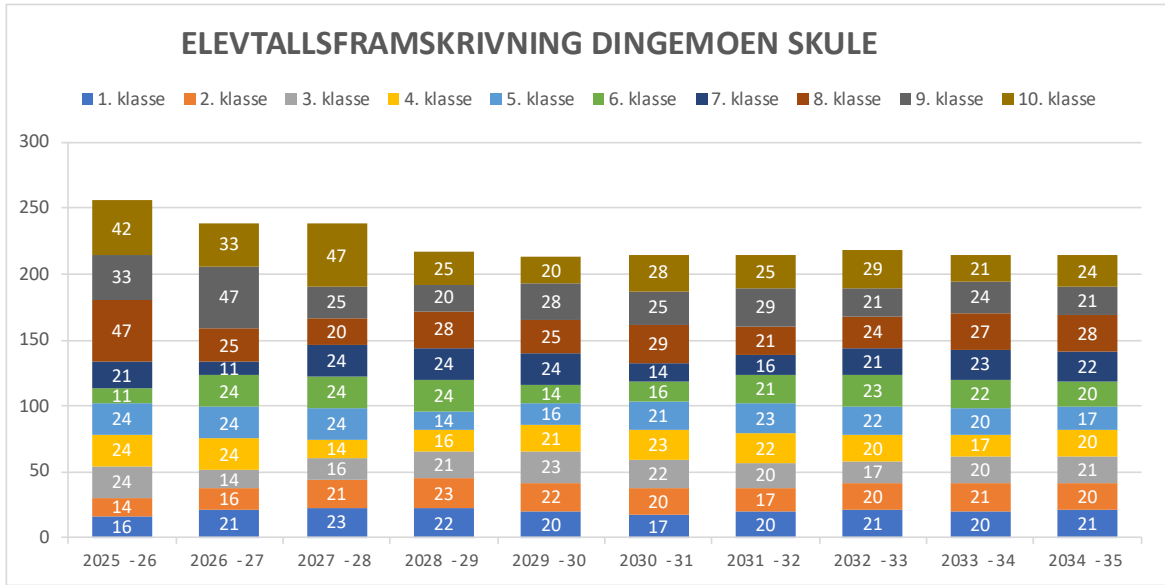
Når vi legger dette sammen med prognosene fra SSB ser vi at det er forventet omtrent det samme i den neste 15-års perioden og gjennomsnittet også for denne perioden er 334 elever.

3.3 Prognose og dimensjonering uten flytting og innvandring

For å gi et kortsiktig og mest mulig rett bilde i forhold til elevtallsutvikling fremover har vi fremskrevet elevtallene med utgangspunkt i dagens elevtall ved skolene og basert oss på fødselstall i skolekretsene definert på grunnkrets nivå. Dette gjør at en får relativt trygge framskrivninger i et kortsiktig perspektiv. Vi tenker at dette kan gi en indikasjon, men for den store diskusjonen om framtidig dimensjonering av tilbudet har vi ikke bedre prognoser enn det som framkommer av SSB-data som vist ovenfor.

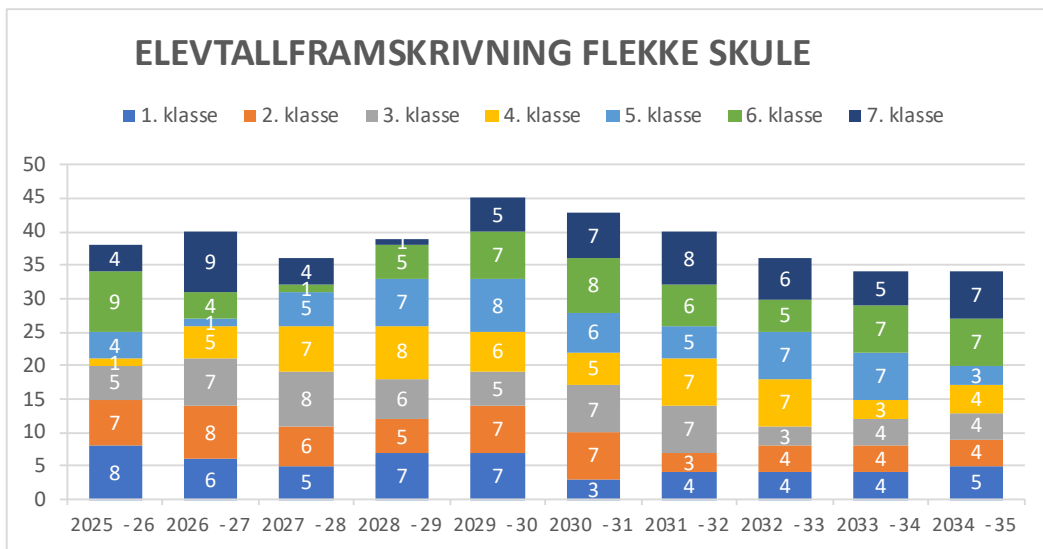
Ved Dingemoen skule har vi lagt til grunn at alle elevene som avslutter på 7. trinn fra Flekke skule starter på Dingemoen skule. Figuren viser ikke tilflytting/fracflytting og heller ikke bosetting av framtidige flyktninger. Dette kan påvirke tallene i noe grad og når vi gjør beregninger for behov for kapasitet på skolene i et lengre perspektiv vil vi også ha denne dimensjonen med.

Figuren egner seg ikke til en langsiktig dimensjonering av skolene i Fjaler, men gir et svært godt frempek om situasjonen på kort og mellomlang sikt.

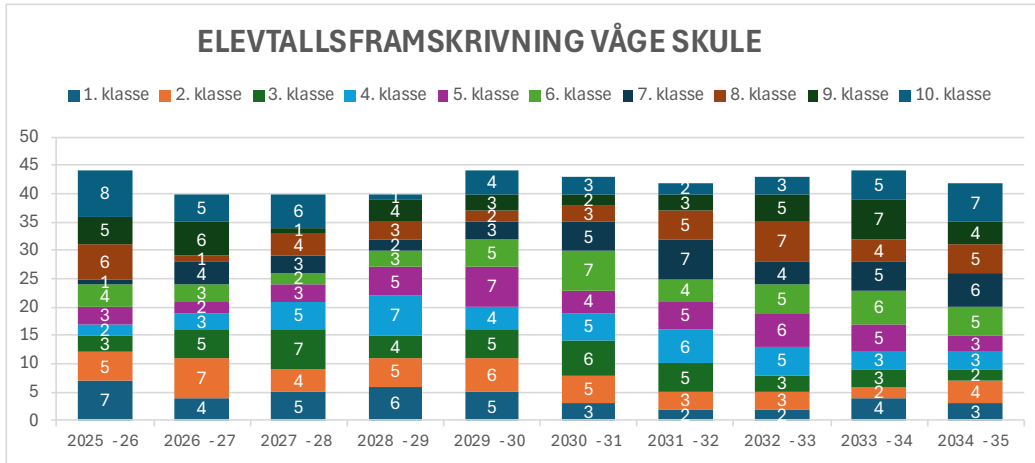
Figur 6 - Elevtallsframskrivninger for Dingemoen skule 10-års perspektiv. Kilde GSI og SSB

Figuren viser at elevtallet vil holde seg relativt stabilt gjennom hele denne 10-årsperioden med unntak av de litt store kullene som nå er på ungdomsskolen og er på vei ut. Fra 2028 vil elevtallet stabilisere seg rett i underkant av 220 elver på Dingemoen skule. Vi vet at kommunen tradisjonelt har mottatt og bosatt noen flyktninger og at det er noe grad av tilflytting til kommunen og at dette kan påvirke tallene noe, men i svært liten grad.

Figur 7 - Elevtallsframskrivninger for Flekke skule 10-års perspektiv. Kilde GSI og SSB

Figuren ovenfor viser framskrivningene av elevtallene ved Flekke skule. Vi ser at det vil være noen flere elever ved skolen midt i perioden dersom fødselstallene er rett fordelt mellom skolekretsene.

Figur 8 - Elevtallsframskrivninger for Våge skule 10-års perspektiv. Kilde GSI og SSB

Figuren ovenfor viser et relativt stabilt elevtall for hele perioden ved Våge skule. Vi ser at kullene varierer fra en elev til 8 elever på det meste. Skolen vil forbli fådelt.

4 Dagens situasjon i grunnskolen

4.1 Kostnader, kvalitet og effektivitet

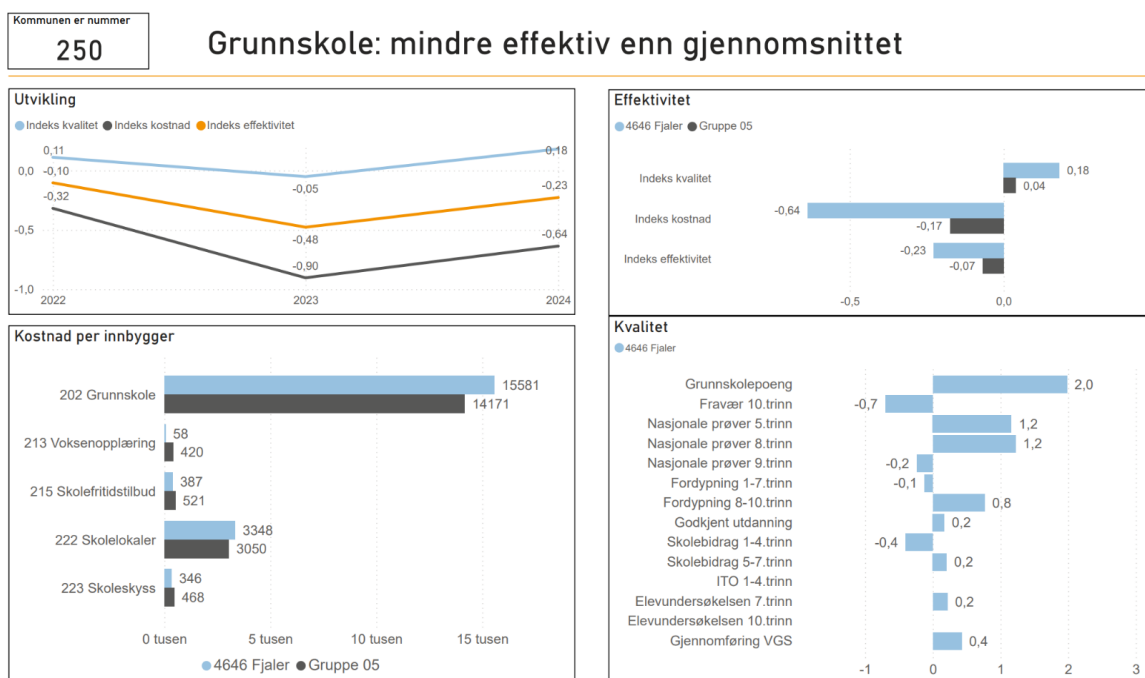
Kommuneindeksen er en analysemodell utviklet av Agenda Kaupang som måler hvor godt norske kommuner styres når det gjelder tjenestekvalitet, kostnadsnivå og finansielle nøkkeltall.

Kommuneindeksen sammenligner kommunenes resultater de tre siste årene, og hypotesen er at kommunene med de beste resultatene er de kommunene som er best styrt. De har kanskje noe interessant å lære bort.

Kommuneindeksen legger vekt på kommunens rolle som tjenesteproducent. 90% av utgiftene går til lovpålagte oppgaver som knyttet til kommunens rolle som produsent av velferdstjenester. Kommunene må klare å levere gode tjenester i tilstrekkelig omfang, uten å miste kontrollen over økonomien. Vi sammenligner derfor tjenestekvalitet, kostnadsnivå og finanser.

Kostnader, kvalitet og finanser teller likt i Kommuneindeksen. Kostnader og kvalitet teller likt i indeks for effektivitet. Alle kommuner teller likt. Indeksen for hver indikator er avstanden fra kommunegjennomsnittet, målt i standardavvik. Standardavvik er et statistisk mål som beskriver

spredningen eller variasjonen i et datasett. Det er et tall som viser hvor mye de individuelle verdiene i et datasett avviker fra gjennomsnittet (middelverdien). Et høyt standardavvik betyr at dataene er spredt over et bredt spekter, mens et lavt standardavvik indikerer at dataene ligger tett opptil gjennomsnittet. Et standardavvik på +/- 0,4 eller mere er betydelig.

Figur 9- Kommuneindeksen 2025 for grunnskole. Kilde: Agenda Kaupang, bygger på nasjonal statistikk.

Figuren er hentet fra kommuneindeksen til Agenda Kaupang for 2025 og viser at grunnskolen i Fjaler kommune er mindre effektiv enn gjennomsnittet i Norge, og kommer på 250 plass av kommunene. Det er hovedsakelig kvaliteten som er god og bedre enn både snittet for landet og bedre enn kommunegruppe 5 som Fjaler tilhører. KOSTRA deler kommunene inn i kommunegrupper for å kunne sammenligne kommuner som likner på hverandre i størrelse, inntektsnivå og behov for tjenester.

- ▶ **Kostnader:** Grunnskolen består av deltjenestene (KOSTRA-funksjonene) 202 Grunnskole (undervisning), 213 Voksenopplæring, 215 SFO, 222 Skolelokaler og 223 Skoleskyss. Vi sammenligner behovskorrigerte netto driftsutgifter. Utgiftene på funksjonene 202 og 222 var vesentlig høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5 i 2024. Utgiftene på funksjonene 215 og 223 var under snittet for kommunegruppa. (Alle kostnader er justert for arbeidsgiveravgift som ikke alle kommuner har)
- ▶ **Kvalitet:** Kvaliteten i grunnskolen er sammenlignet ved hjelp av 14 indikatorer for læringsutbytte, elevundersøkelsen og kompetanse hos lærerne. Fjaler får bedre karakter enn landsgjennomsnittet og kommunegruppe 5. Fjaler skårer godt på både læringsutbytte, elevundersøkelsen og lærernes kompetanse. Resultatene er dårligere enn kommunegjennomsnittet når det gjelder skolebidraget på 1-4. trinn og fravær på 10. trinn.
- ▶ **Effektivitet:** Effektivitet defineres som gjennomsnittet av karakterene for kostnader og kvalitet. Det er et mål på hva samfunnet får igjen for alle pengene som brukes på grunnskolen. Fjaler har lavere effektivitet enn gjennomsnittet av kommunene og kommunegruppe 5.

Utviklingen i kvalitetsindikatorerne over tid

Kvalitetsindikatorerne fra kommuneindeksen bygger på nasjonalt rapporterte data for alle landets kommuner. Kvalitetsindikatorerne brukt i Kommuneindeksen er en blanding av resultatdata (oppnådd resultat for elever), bemanning og kompetanse og opplevd læringsmiljø (elevundersøkelsen).

Vi har ikke brukt tid på å hente inn resultatdata for kommunen spesifikt i denne rapporten da det er tilgjengelig på Udir og kommunen årlig har rapportert på dette til kommunestyret. Vi kommenterer derfor litt overordnet ved bruk av samleindikatorerne fra kommuneindeksen. Det vi kan slå fast er at kommunen over tid har vært gjennomsnittlige på kvalitetsmålinger og det har vært en positiv utvikling for flere områder.

Grunnskole

Region	2022	2023	2024
4646 Fjaler			
Grunnskolepoeng	45,10	46,40	45,90
Fravær dager 10.trinn	15,00	11,80	15,30
Nasjonale prøver 5.trinn	48,7	46,0	51,0
Nasjonale prøver 8.trinn	45,67	45,33	50,33
Nasjonale prøver 9.trinn	49,00	49,50	51,00
Skolebidrag 1-4.trinn	-1,80	-2,30	-1,30
Skolebidrag 5-7.trinn	-1,30	-1,50	0,40
Andel lærere med godkjent utdanning	90	89	94
Andel lærere 1-7 med fordypning	93 %	88 %	82 %
Andel lærere 8-10 med fordypning	79 %	77 %	94 %
Trivsel 7 trinn	4,14	3,95	3,92
Trivsel 10 trinn	3,98	4,05	
Andel spesialundervisning 1-4. trinn	0,03	0,01	
Gjennomføring VGS	83,00	82,00	82,00

Figur 10 - Datagrunnlag for kvalitetsindikatorer siste tre år.

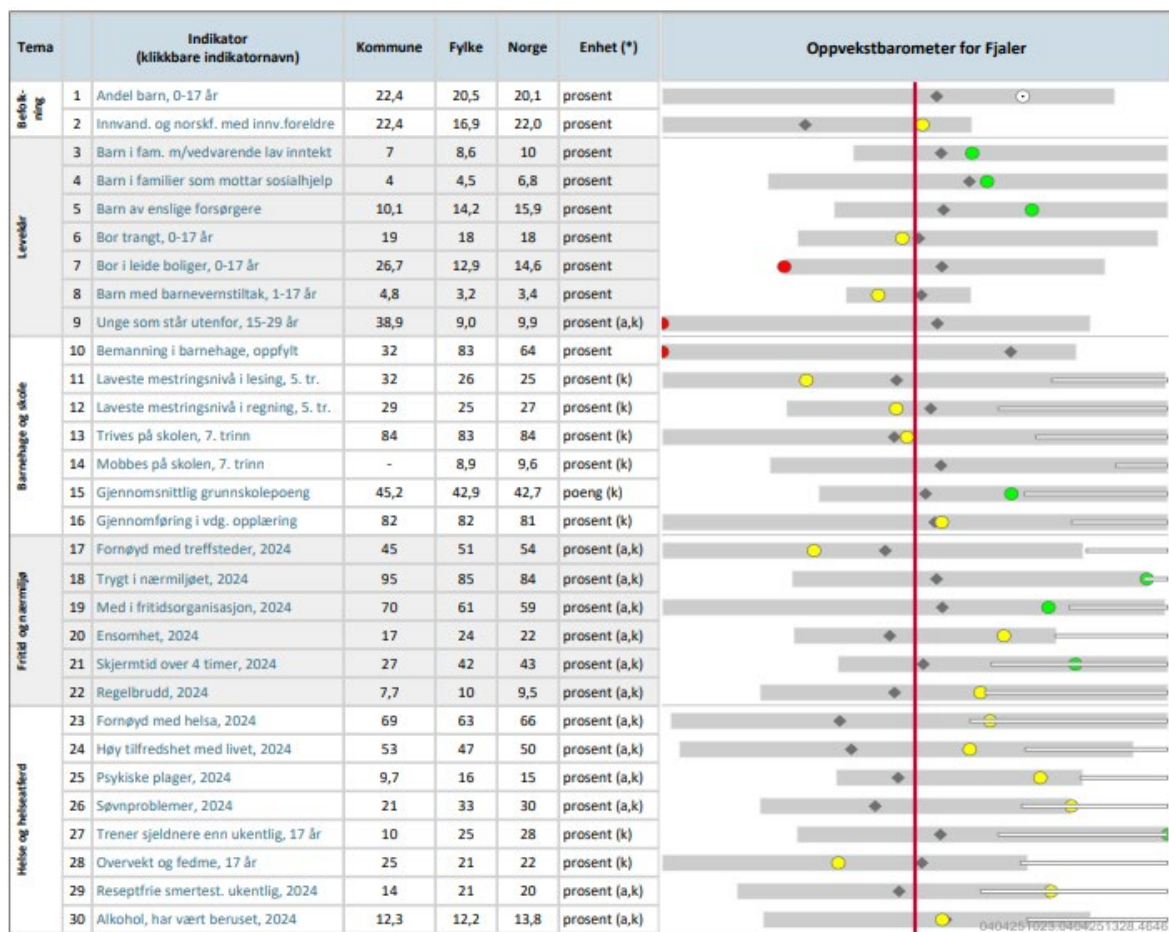
4.2 Levekårene

Levekårene i kommunene antas å påvirke både kostnadene og kvaliteten i kommunens oppvekst-tjenester. Vi har laget en levekårsindeks som teller foreldre med lavt utdanningsnivå (50 %), lav inntekt (25 %) og innvandrere fra land utenfor vesten (25 %). Indeksen for Fjaler er **0,82**. Kommunegjennomsnittet er 1. Det er få innvandrere, få innbyggere med lav utdanning og få familier med lave inntekter i Fjaler. Barn og unge i Fjaler har derfor bedre levekår enn kommunegruppen, de fleste sammenligningskommunene og gjennomsnittet i landet. Det er bare 73 kommuner i landet med bedre levekår for barn og unge. Det kan være en del av forklaringen på de gode resultatene.

Oppvekstprofilen fra Folkehelseinstituttet er en annen måte å måle levekårene i kommunen på. Oppvekstprofilen har med data om helse, nærmiljø, innvandring og levekår, i tillegg til kvalitetsdata fra skole og barnehage.

Oppvekstprofilen gir samme svar som vår levekårsindeks. Fjaler skårer signifikant bedre på 8 av de 30 indikatorene i oppvekstprofilen, se figuren under. De fleste av disse er innenfor kategorien levekår og fritid og nærmiljø. Det er 3 av de 30 indikatorene hvor kommunen skårer signifikant under. Dette er bor i leide boliger, 0-17 år, Unge som står utenfor (15-29 år) og Bemanning i barnehagene. Vi har en mistanke om at den internasjonale internatskolen i Fjaler påvirker negativt

både indikator 7 og indikator 9 som kommunen kommer svært dårlig ut på. Vi har ikke detaljkjennskap til dette så det er en hypotese.

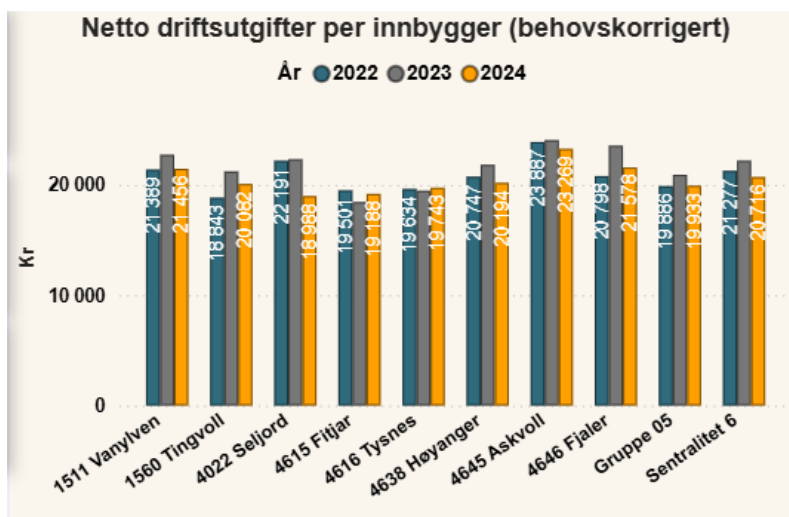

Figur 11 - Oppvekstprofilen for Fjaler kommune 2025. Kilde: FHI.

4.3 Kostnader i grunnskolen

Grunnskolen består av fem KOSTRA-funksjoner: 202 undervisning, 213 voksenopplæring, 215 SFO, 222 skolelokaler og 223 skoleskys.

Fjaler kommune har et høyt samlet kostnadsnivå i grunnskolen (alle fem KOSTRA-funksjonene). Behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger var 21 578 kroner i 2024. Det er omtrent 1.600 kroner mer enn i kommunegruppen. Den totale netto driftsutgiften for disse fem KOSTRA-funksjonen var samlet 74,92 millioner i 2024. Kommunen har 6 millioner høyere utgifter enn gjennomsnittet for kommunegruppen.

Figur 12 - Netto driftsutgifter per innbygger (behovskorrigert med arbeidsgiveravgift)

Figuren under regner kostnadsforskjellene om i millioner kroner. Utgiftene til grunnskolen var 6 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5. 202 Grunnskole (undervisningen) var 7 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5 i 2023. 222 Skolelokaler var 1 millioner kroner dyrere. Utgiftsnivået var 1 million lavere enn nivået i kommunegruppen innenfor voksenopplæring. Kostnadene i grunnskolen var fra 8 millioner mer (flere små skoler) til 9 millioner kroner lavere i sammenligningskommunene. Sammenligningskommunene har i stor grad sammenlignbar skolestruktur og elevtall.

Innsparingspotensial						
Region	202 Grunnskole	213 Voksenuopplæring	215 Skolefritidstilbud	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss	Totalt
1511 Vanylven	0 mill.	1 mill.	0 mill.	1 mill.	-1 mill.	0 mill.
1560 Tingvoll	9 mill.	-3 mill.	-1 mill.	1 mill.	-1 mill.	5 mill.
4022 Seljord	7 mill.	0 mill.	-2 mill.	4 mill.	0 mill.	9 mill.
4615 Fitjar	5 mill.	1 mill.	-2 mill.	4 mill.	0 mill.	8 mill.
4616 Tysnes	7 mill.	0 mill.	-1 mill.	0 mill.	-1 mill.	6 mill.
4638 Høyanger	8 mill.	-2 mill.	-2 mill.	0 mill.	1 mill.	5 mill.
4645 Askvoll	-8 mill.	-1 mill.	0 mill.	3 mill.	0 mill.	-6 mill.
4646 Fjaler	0 mill.	0 mill.	0 mill.	0 mill.	0 mill.	0 mill.
Gruppe 05	7 mill.	-1 mill.	0 mill.	1 mill.	0 mill.	6 mill.
Sentralitet 6	6 mill.	-1 mill.	-1 mill.	0 mill.	0 mill.	3 mill.

Tabell 4 - Teoretisk innsparingspotensial sett i forhold til andre kommuner og kommunegruppen. Kilde Agenda Kaupang og KOSTRA

Kostnadene i grunnskolen var fra 8 millioner mer (flere små skoler) til 9 millioner kroner lavere i sammenligningskommunene. Sammenligningskommunene har i stor grad sammenlignbar skolestruktur og elevtall.

Vanylven har 3 skoler og et elevtall på 285 (3 mellomstore skoler)

Tingvoll har 3 skoler og et elevtall på 310 (1 stor og to små)

Seljord har 2 skoler og et elevtall på 339 (1 stor og 1 liten)

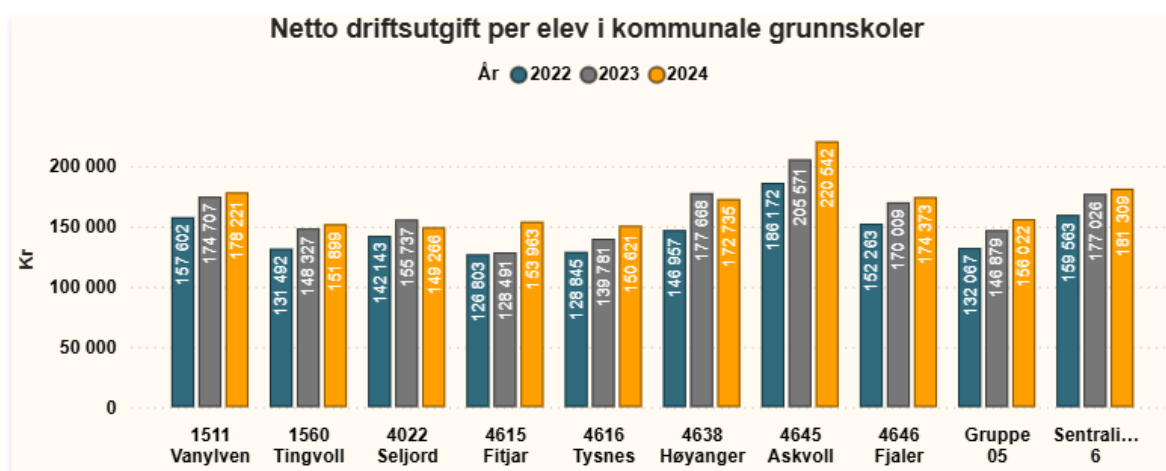
Fitjar har 3 skoler og et elevtall på samlet 396 elever (1 stor og to små)
Tysnes har 3 skoler og et elevtall på 338 (1 stor, 1 mellomstor og 1 liten)

Høyanger har 4 skoler og et elevtall på 381 (1 stor og 3 små)
Askvoll har 4 skoler og et elevtall på 308 elever (1 stor og 3 små)

Vi ser at flere kommuner med tilsvarende skolestruktur drifter billiger enn Fjaler kommune på KOSTRA-funksjon 202. Askvoll er den eneste kommunen som drifter mindre effektivt enn Fjaler, men har en skole mer enn Fjaler å drifte som i utgangspunktet ofte gir høyere kostnader når skolene er små.

4.3.1 Kostnader i 202 Grunnskole

Funksjon 202 Grunnskole er den viktigste funksjonen i grunnskoletjenesten. Fjaler brukte 174.373 kroner per elev i 2024. Det er 16.351 kroner mer enn kommunegruppen og mer enn de fleste av sammenligningskommunene, se figuren under.

Figur 13 Netto driftsutgift per elev i kommunale grunnskoler funksjon 202. Kilde: Kostra.

Årsaken til høye kostnader i grunnskolen er vanligvis små skoler. Fjaler har mindre skoler enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5. Det var 114 elever i gjennomsnitt ved de 3 skolene ved tellingen 1.10.2024. Gjennomsnittet i kommunegruppen var 129 elever, se figuren under.

Elever per kommunal skole

Region	Elever per skole
1511 Vanylven	95
1560 Tingvoll	109
4022 Seljord	182
4615 Fitjar	134
4616 Tysnes	113
4638 Høyanger	95
4645 Askvoll	77
4646 Fjaler	114
Gruppe 05	129
Sentralitet 6	89

Figur 14 - Elever per skole i gjennomsnitt skoleåret 2024-2025. Kilde KOSTRA

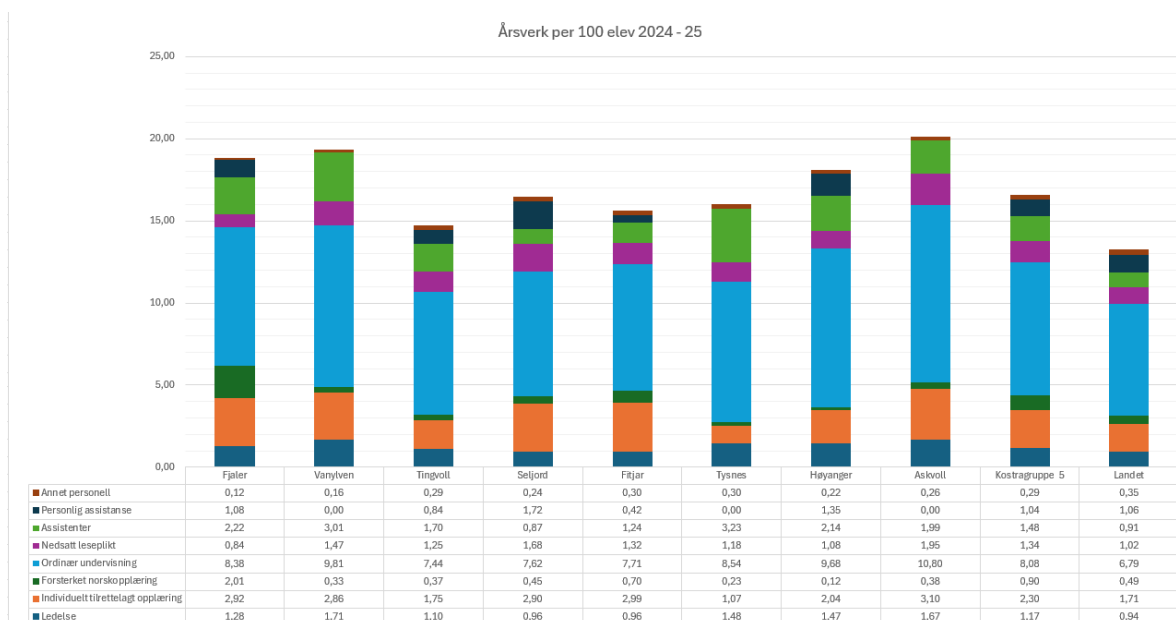
Ut ifra både antallet elever per skoler, skolestrukturen i sammenlignbare kommuner ser vi at det er kommuner med tilnærmet lik skolestruktur i for eksempel Tingvoll kommune som er mer effektiv og

i tillegg har et lavere elevtall enn Fjaler per skole. Nå er også det samlede elevtallet for kommunen litt lavere og korrigerer vi for dette vil det være omtrent likt og allikevel drifter Tingvoll 9 millioner billigere på funksjon 202 enn Fjaler.

En annen måte å måle produktiviteten på er å se på antall årsverk i skolene. Årsverk rapporteres til GSI (Grunnskolen informasjonssystem hvert år med telledato 1. oktober.

Samleoversikt årsverk	2023	2024	2025	Endring
Årsverk til administrasjon og ledelse	475	440	470	-5
Årsverk til individuelt tilrettelagt opplæring	1051	1001	765	-286
Årsverk til forsterket språkopplæring	284	688	125	-159
Årsverk til ordinær undervisning	3291	2874	3367	76
Årsverk undervisningspersonell til annet enn undervisning	311	287	242	-69
Årsverk utført av assistenter og annet personell i elevrettet arbeid	1067	1132	884	-183
Hvor mange av årsverkene utført av assistent er til personlig assistanse?	176	370	370	194
Årsverk til skolebibliotekar	40	40	8	-32
Årsverk til kontorteknisk personale	0	0	8	8
Totalt årsverk i skolen	6519	6462	5869	-650

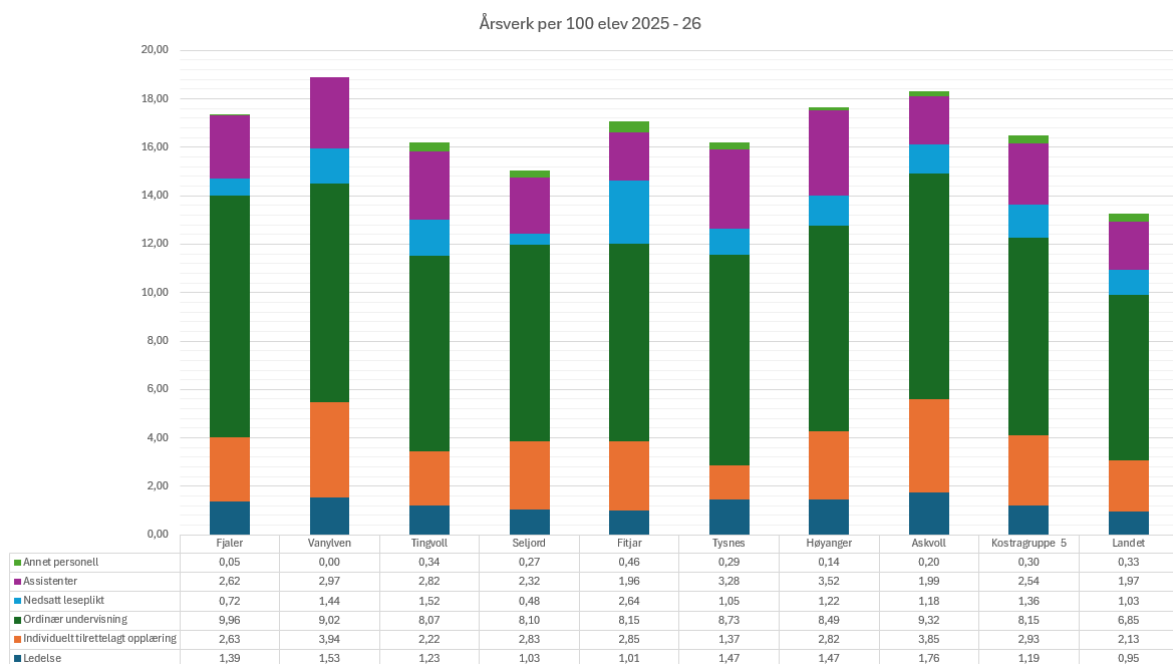
Tabell 5 - Utvikling i antall årsverk i grunnskolen i Fjaler kommune 2023 til 2025. Kilde GSI

Figur 15 - Årsverk per 100 elev detaljert oversikt skoleåret 2024-25.

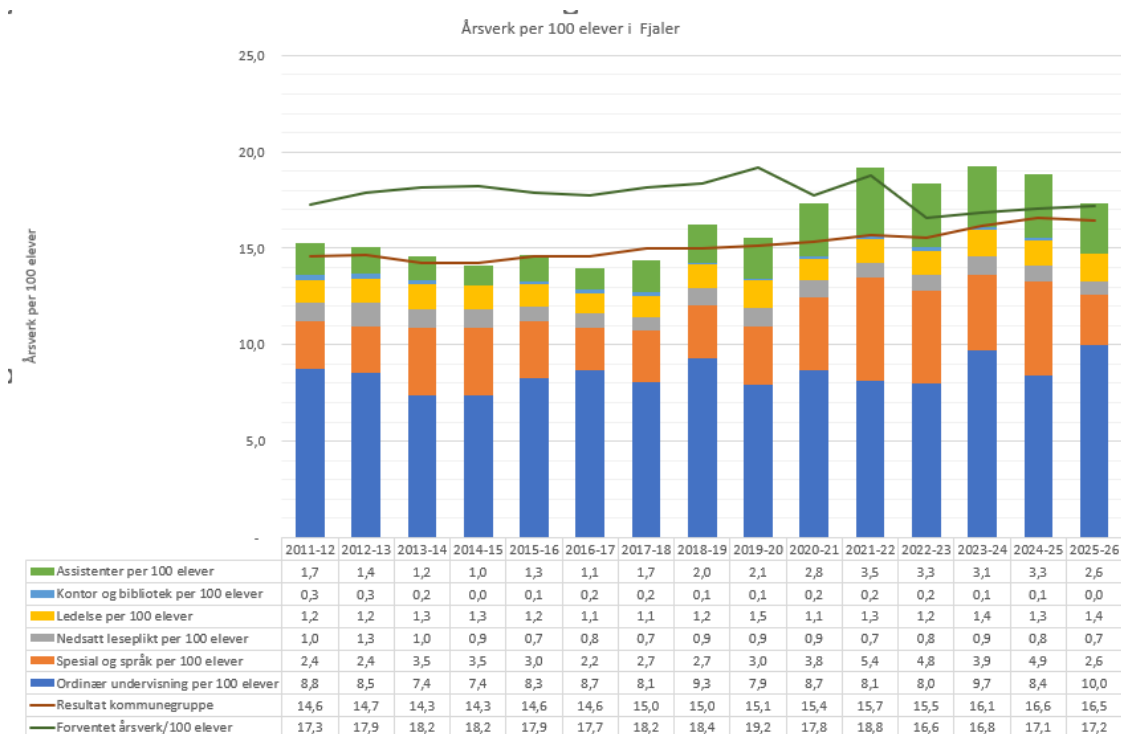
Vi ser ut fra figuren ovenfor at innsparingspotensialet og ressursbruken i forhold til antall årsverk henger tett sammen. Det er altså ikke andre utgifter knyttet til funksjon 202 som forklarer forskjellene i ressursbruk mellom kommunen i denne sammenligningen. Dette viser at det også er et potensial i forhold til mer effektiv drift innenfor dagens skolestruktur i Fjaler.

Vi har nyere GSI-tall enn vi har KOSTRA-tall så derfor kan vi også se om det har vært noen endring til 2025. Vi har derimot ikke like detaljerte GSI-tall da Udir ikke har delt dette med oss for 2025, men det er de samme kategoriene bre noe mer sammenslått så dermed fullstendig sammenlignbart.

Figur 16 - Årsverk per 100 elever skoleåret 2025-2026. Kilde GSI

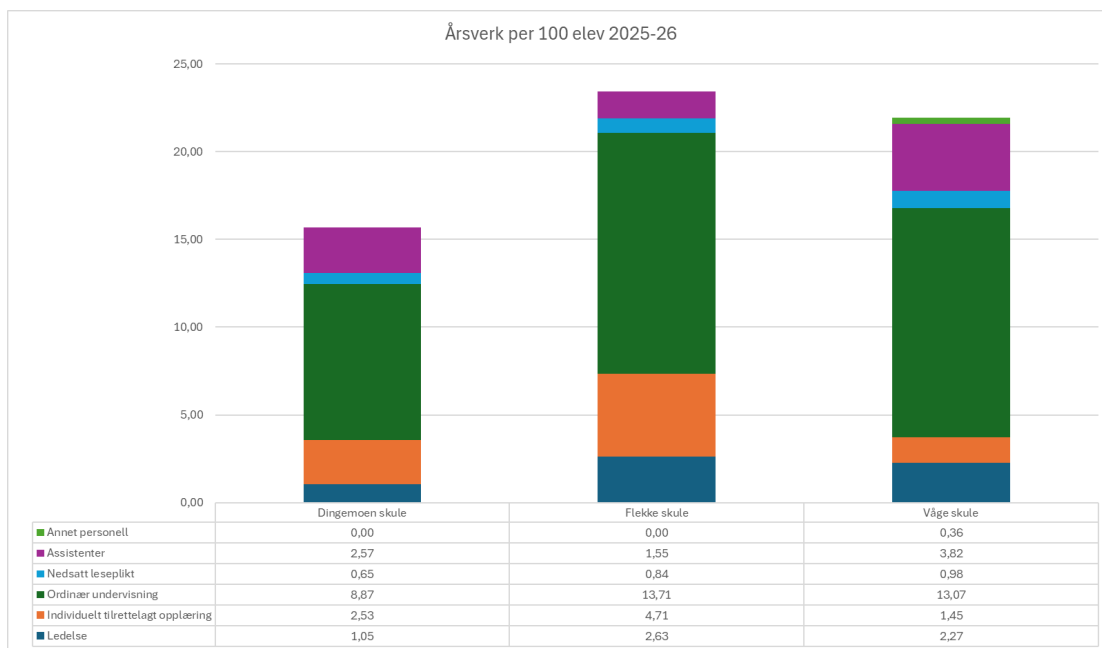
Vi ser her av figuren at Fjaler er mer effektiv enn i 2024-25 slik også tabellen med GSI-tall viser. Endringen er hovedsakelig innenfor Individuelt tilrettelagt opplæring som har blitt redusert. Vi ser at det fremdeles er i ordinær undervisning at Fjaler bruker vesentlig mere ressurser enn de fleste andre kommuner som vi sammenligner med. Dette viser at det fremdeles er et handlingsrom for effektivisering av undervisningen og skoledriften.

Figur 17 - Utvikling i årsverk per 100 elev over tid. Kilde GSI

Vi ser av figuren over at det høsten 2025 er redusert i antall årsverk. Fremdeles er det over kommunegruppa og nå omtrent etter forventningene gitt skolestrukturen. Det er også derfor forventet at dette vil synes noe i regnskap og resultater for 2025, men det er bare en 5/12 virkning og derfor vil det høyst trolig være høyere ressursbruk også i 2025 når KOSTRA tallene analyseres.

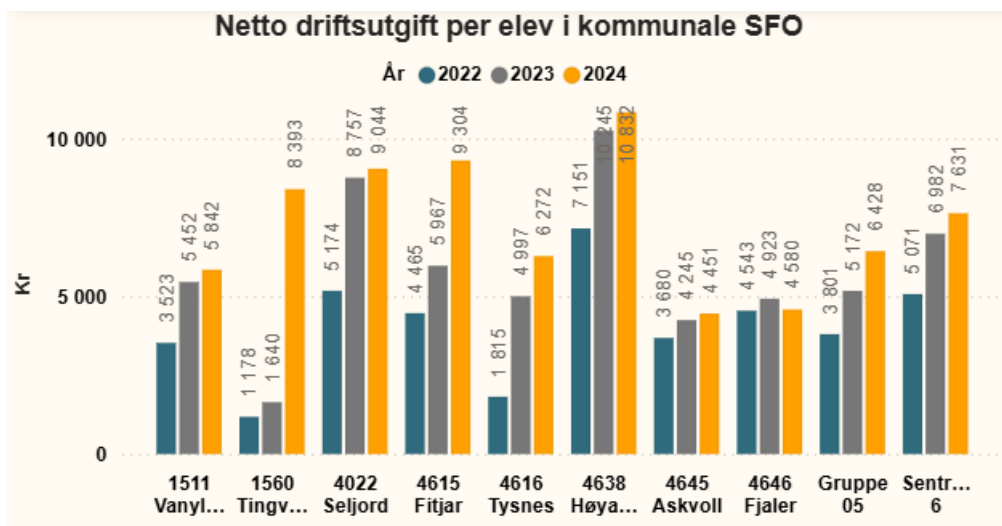
På samme måte som vi fremstiller ressursbruken i kommunen med årsverk per 100 elev kan vi også se på ressursbruken mellom skolene.

Figur 18 - Årsverk per 100 elev skoleåret 2025-26 fordelt mellom skolene i Fjaler kommune. Kilde GSI

4.3.2 Kostnader til SFO

Vi har sett at utgiftene til KOSTRA-funksjon 215 SFO var likt til gjennomsnittet i kommunegruppe 5 i forhold til teoretisk innsparingspotensial. Samtidig viser netto driftsutgifter per elev at kommunen bruker mindre per elev i kommunal SFO enn kommunegruppa og er av de som bruker desidert minst per elev av samtlige kommuner.

Figur 19 - Netto driftsutgift per elev i kommunale SFO. Kilde Kostra

Høye utgifter til SFO kan komme av høy deltakelse, høy bemanning eller lav egenbetaling. Kommunen har også lavere brutto driftsutgifter enn sammenligningskommunene samtidig som kommunen har relativt høy dekningsgrad.

Region	Andel elever i SFO	Brutto utgift per elev i SFO			
		Region	2022	2023	2024
1511 Vanylven	82,6 %	1511 Vanylven	28 032	26 834	22 653
1560 Tingvoll	78,2 %	1560 Tingvoll	29 108	23 725	43 523
4022 Seljord	79,0 %	4022 Seljord	49 669	64 852	46 383
4615 Fitjar	73,5 %	4615 Fitjar	38 051	34 179	41 044
4616 Tysnes	83,7 %	4616 Tysnes	24 537	31 206	29 481
4638 Høyanger	85,0 %	4638 Høyanger	43 221	46 561	47 333
4645 Askvoll	54,6 %	4645 Askvoll	36 452	40 716	32 797
4646 Fjaler	77,1 %	4646 Fjaler	41 000	32 534	26 758
Gruppe 05	66,3 %	Gruppe 05	38 059	35 779	33 198
Sentralitet 6	68,0 %	Sentralitet 6	41 714	41 334	37 199

Tabell 6 - Andel elever i SFO og Brutto utgift per elev i SFO. Kilde: KOSTRA

Fjaler har høy dekning og lav bemanning per elev (lave brutto driftsutgifter), som vist på tabellen ovenfor. Egenbetalingen er litt høyere enn kommunegruppa. Dette gjør at selv med høy deltakelse så er driften relativt effektiv.

4.3.3 KOSTRA-funksjon 222 - Skolelokaler

Vi har sett at utgiftene til KOSTRA-funksjon 222 Skolelokaler i Fjaler i 2024 var 1 mill. kr høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Utgiften per elev er også høyere enn i kommunegruppen. Dyre skolelokaler kan komme av mye areal per elev eller høye driftsutgifter per kvm lokaler.

Fjaler har mye areal per elev. Fjaler har rapportert 30,7 kvm per elev. Det er 6,6 kvm mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen, se figuren under. Fjaler har samtidig lave driftsutgifter per kvm skolebygg. Fjaler har rapportert 1 136 kroner per kvm skolebygg til FDV og avskrivninger. Det er 215 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppen, se figuren under. Årsak til at driftsutgiftene ikke er enda høyere er at utgifter til lokaler er lave utgifter til drift per kvm, men det er mange kvadratmeter som gjør kostnaden høy.

Areal kvm per elev i kommunale grunnskoler

Region	Areal per elev	Netto driftsutgifter per kvm skolelokaler
1511 Vanylven	37,7	883
1560 Tingvoll	30,5	1 094
4022 Seljord	13,1	1 735
4615 Fitjar	24,0	969
4616 Tysnes	22,7	1 495
4638 Høyanger	28,5	1 406
4645 Askvoll	23,4	1 313
4646 Fjaler	30,7	1 136
Gruppe 05	24,1	1 351
Sentralitet 6	29,0	1 425

Tabell 7 - Areal kvm per elev og kostnad per kmv. Kilde Kostra

4.3.4 KOSTRA-funksjon 223 – Skoleskyss

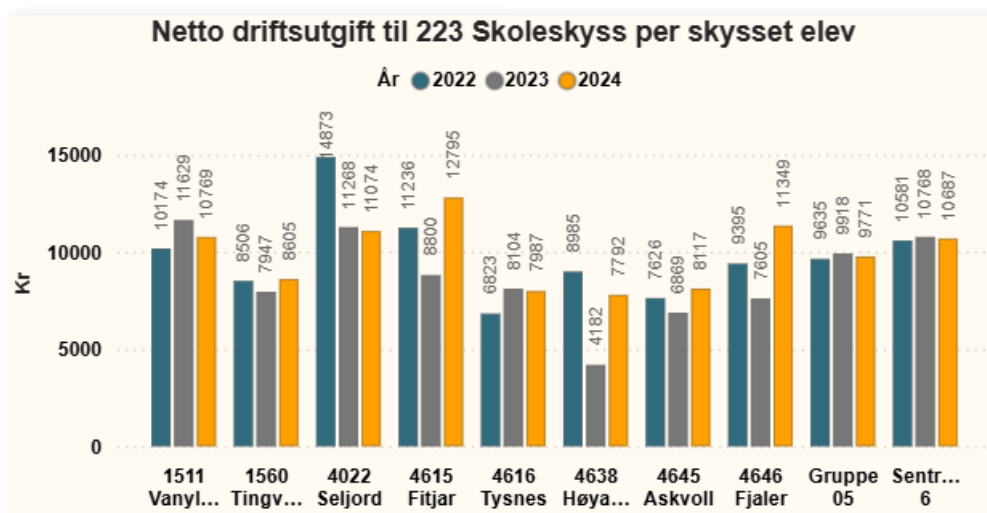
Vi har sett at utgiftene til skoleskyss er likt gjennomsnittet i kommunegruppen. Kommunen brukte 346 kroner per innbygger, behovskorrigert. Det er 122 kroner mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5.

Høye utgifter til skoleskyss kan komme av høy andel elever med rett til skyss eller høye utgifter per skysset elev. Årsaken til lave kostnader i Fjaler er lav andel elever med rett til skyss (30,9 % mot 46,9 % i kommunegruppen). Fjaler har høye utgifter per skysset elev (11.349 kroner mot 9.771 kroner i kommunegruppen).

Andel elever med skoleskyss

Region	2022	2023	2024
1511 Vanylven	60,2 %	51,9 %	51,6 %
1560 Tingvoll	60,1 %	61,9 %	61,3 %
4022 Seljord	34,9 %	35,9 %	37,1 %
4615 Fitjar	18,5 %	20,6 %	20,7 %
4616 Tysnes	63,4 %	56,0 %	67,2 %
4638 Høyanger	25,9 %	26,6 %	27,8 %
4645 Askvoll	62,7 %	63,6 %	64,0 %
4646 Fjaler	32,4 %	30,4 %	30,9 %
Gruppe 05	46,1 %	45,9 %	46,9 %
Sentralitet 6	51,5 %	51,8 %	52,2 %

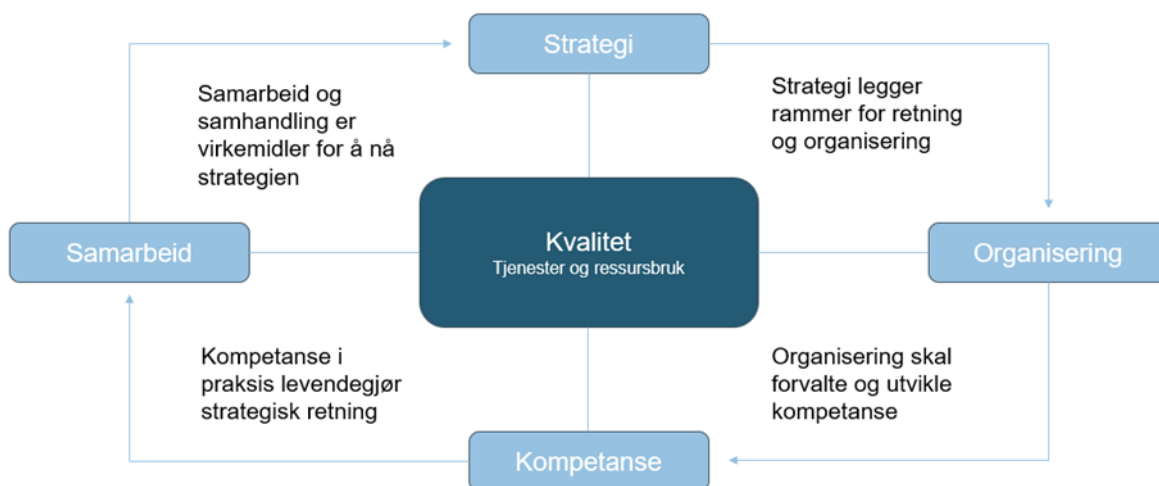
Tabell 8 - Andel elever med skoleskyss siste tre år. Kilde Kostra

Figur 20 - Netto driftsutgift til skoleskysst per skysset elev.

4.4 Kvalitet i grunnskolen

Kvalitetsmålingen i Kommuneindeksen viser at grunnskolen i Fjaler har litt bedre kvalitet enn gjennomsnittet i Kommune-Norge. I dette kapitlet skal vi se nærmere på noen viktige forutsetninger for gode skoleresultater: strategi, organisering, kompetanse og tverrfaglig samarbeid.

Figur 21 - Modell for utvikling av kvalitet i skolen. Kilde: Agenda Kaupang 2025

4.4.1 Kvalitet

Når vi skal jobbe for å opprettholde og forbedre kvalitet i skolen er det viktig å definere hva vi mener med kvalitet i skolen. Vi mener det er viktig å skille på ulike kvalitetsbegrep. Dette er strukturkvalitet, prosesskvalitet, resultatkvalitet og innholdskvalitet (forskning.no).

De ulike kvalitetene påvirker og påvirkes av hverandre. Tradisjonelt sett har skolene i hovedsak blitt målt på resultatkvalitet, og det er det som ofte diskuteres når man skal definere om en skole er god eller dårlig. Forskning understøtter at man må se på alle disse aspektene ved kvalitet i skolen.

Læreplanen (kunnskapsløftet) 2020 for skole (forskrift) gir føringer for hvordan skolen skal arbeide med kvalitet samlet sett. Skoleeier har et utvidet ansvar for å følge opp og legge til rette for god kvalitet på alle områdene gitt i definisjonsbegrepet.

Det eksisterer mye internasjonal forskning på hva som gir godt læringsutbytte. Enkelte sammenhenger er ikke entydige. Det vil si at forskjellige forskningsprosjekter har fått ulike resultater. Man kan derfor ikke være bastant i at det er en direkte årsakssammenheng mellom bestemte kvaliteter og læringsutbytte.

Faktorer som har sterk effekt på læring:

- ▶ Positive relasjoner mellom elev og lærer
- ▶ Lærerens evne til klasseledelse
- ▶ Tilbakemelding og forventninger til elevene
- ▶ Gode sosiale relasjoner mellom elever

Læringsutbytte og læringsmiljø kan ikke sees fra hverandre, men må sees i sammenheng.

I modellen for å utvikle kvalitet i skolen ligger de ulike kvalitetsparameterne i midten slik som modellen viser i figuren.

4.5 Skoleskyssen

Er ikke ferdigstilt – mangler noen data foreløpig. Vil komme i neste versjon.

4.6 Skolen og lokalsamfunnene

Skrives i forbindelse med alternativanalysene.

5 Framtidig skolekostander med dagens struktur (alternativ 0)

I dette kapitlet skal vi beregne kostnadene ved å videreføre dagens skolestruktur på lang sikt. På lang sikt må dagens skolebygg oppgraderes til moderne standard. Hvis vi skal sammenligne kostnadene i dagens skolestruktur med alternative løsninger, må alternativene ha samme standard. Alternative løsninger vil ofte innebære nybygg.

Vi ser på både bygg og utearealer. Vi skiller mellom nybygg, ombygging og påbygg. På dette stadiet i planleggingen er bredde viktigere enn dybde. Vi sammenligner flest mulig alternativer på en enklest mulig måte.

Figur 22 - Kart over skolene i Fjaler kommune.

Det er tre kommunale grunnskoler i kommunen med til sammen 338 elever høsten 2025 (kilde: GSI 01.10.2025):

- Dingemoen skule: Trinnene 1-10, 256 elever (134 på barnetrinnet og 122 ungdomstrinnet)
- Våge skule: Trinnene 1-10, 44 elever. (25 på barnetrinnet og 19 på ungdomstrinnet)
- Flekke skule: Trinnene 1-7, 38 elever.

5.1 Flekke skule og barnehage

Flekk skule i Fjaler kommune har røtter tilbake til den lokale skoleordningen som ble utviklet i Ytre Holmedal prestegjeld på 1800-tallet. Etter innføringen av nye skoleordninger tidlig på 1800-tallet ble det gradvis etablert egne skolekretser i området, og Flekke ble en av disse. Mot slutten av 1800-tallet hadde skolekretsen sitt eget skolehus. I en beskrivelse fra 1895 fremgår det at skolehusene i kretsene vanligvis hadde ett klasserom og et lite

Figur 23 - Flekke skule.

lærerkammer, og at skolehuset i Flekke hadde et areal på rundt 34,2 kvadratmeter og plass til omtrent 32 elever. ¹

Utviklingen av skoleverket i Fjaler førte etter hvert til behov for større og mer moderne skolebygg. Den nåværende Flekke skole ble oppført i perioden 1977–1979 som et samlet anlegg for barneskole, skolefritidsordning (kom til senere) og barnehage. Skolen ble etablert for å betjene elever fra bygdene rundt Flekkefjorden, særlig fra Flekke, Straumsnes, Guddal og nærliggende områder.

I 1997 ble skolebygget utvidet med et påbygg for å tilpasse lokalene bedre til nye behov innen skole- og barnehagedrift. I dag fungerer Flekke skole som en liten barneskole med undervisning fra 1. til 7. trinn. Skolen har et relativt lavt elevtall sammenlignet med større skoler, noe som gir et tett læringsmiljø og nær kontakt mellom elever og lærere.

Gjennom historien har skolen vært en viktig institusjon i lokalsamfunnet i Flekke, både som undervisningssted og som sosial møteplass for bygdene rundt fjorden. Skolen representerer derfor en sentral del av den lokale utdanningshistorien i Fjaler kommune.

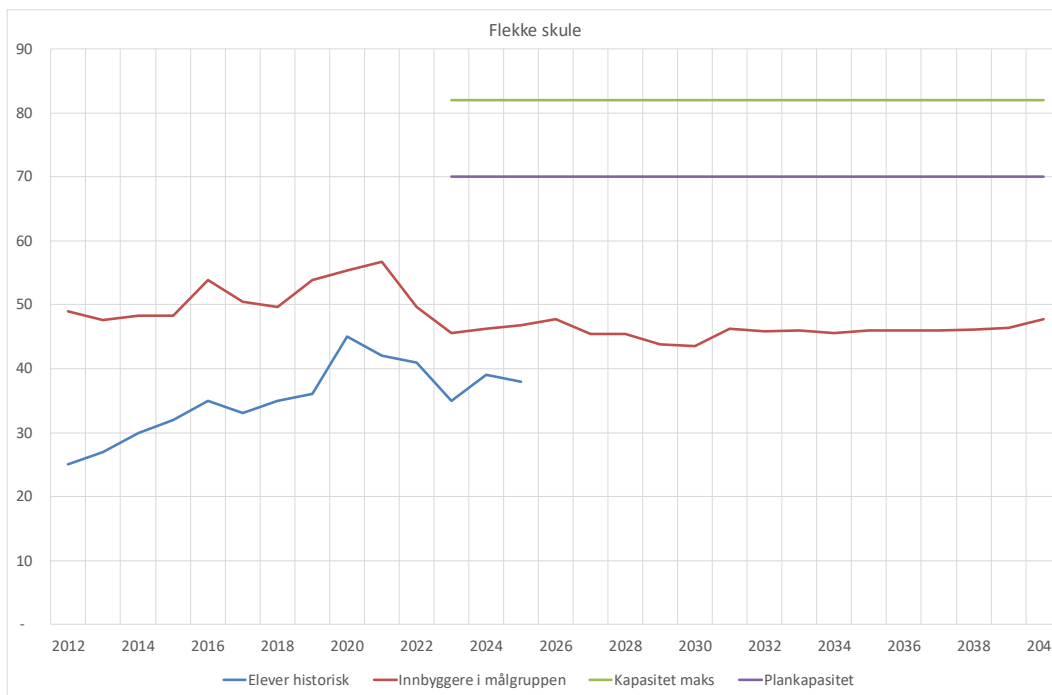
Figur 24 - Flekke skule og barnehage. Kilde: Norgeskart.no

Elevtall og kapasitet

Flekke skule er en fådelt barneskole med 38 elever skoleåret 2025-26. I forhold til innbygger i målgruppen og metoden lagt til grunn for å fordele befolkningsframskrivningen ser det ut til å være relativt stabilt elevtall de neste 15 årene. Dersom en legger den historiske differansen mellom innbyggere i målgruppen og det historiske elevtallet til grunn er det grunn til å forvente omkring 35-38 elever i snitt ved skolen for delt på de 7 alderstrinnene som skolen omfavner.

¹ [Flekke krins – lokalhistoriewiki.no](http://Flekke.krins- lokalhistoriewiki.no)

Ved en fådelt skole som dette er det antall klasserom og kommunens «regler» for klassedeling når det gjelder å være fådelte klasser, som vil definere skolens kapasitet. Skolen har to klasserom på rett over 50 kvadratmeter og to på 40 kvadratmeter. Klasserommene størrelse tilsier at det er plass til henholdsvis maksimalt 23 elever i de to store og 18 elever i de to små. Tradisjonelle klassedelingsregler for fådelte skoler som er tredelt tilsier maksimalt 24 elever i en fådelt gruppe. Rommene er ikke store nok til dette etter normtall på minimum 2 kvadratmeter per elev. Etter vår vurdering har skolen kapasitet til gitt klasserom som kan brukes til undervisning på maksimalt 82 elever. Skolen drives i dag med 3 klassegrupper med dagens 38 elever.

Figur 25 - Elevtallsframskrivning og skolens kapasitet. Kilde GSI og SSB

Funksjonell tilstand

Flekke skule ble oppført i 1977 og er i 2 etasjer. Barnehagen som i dag er en del av bygget, ble oppført som et tilbygg på skolen i 1997. Barnehagen og skolen deler på bygget og det er også nå de siste 4 årene leid inn et brakkebygg for areal til de ansatte ved både barnehagen og skolen. Her er arbeidsrom, kontorer, møterom og garderober.

Ved befaring og gjennomgang av skolen oppleves skolen som mindre funksjonell på mange områder enn det en bør forvente av en skole i dag. Hovedinntrykket er at funksjonaliteten i bygget har en del store mangler noe som også kommer tydelig frem i at det er behov for et modulbygg i tillegg.

Ekstern forenklet tilstandsrapport sier i sin innledning om dagens skoledrift:

Dagens skoledrift er ikke tilfredsstillende sett i et lengre perspektiv. Skolebygget har underkapasitet på areal i forhold til dagens behov, og har et relativt stort etterslep på bygningsmessig vedlikehold/modernisering. Lærere er plassert i midlertidige brakker på skolens uteområde, med lite tilfredsstillende arbeidsforhold.

Undervisningsarealer

Skolen bruker i dag 3 klasserom hvorav to av dem er på rett over 50 kvadratmeter og et er på ca. 40 kvadratmeter. Det er flere andre disponible arealer av varierende størrelser som brukes til grupperom og SFO. Det er også noe delvis sambruk med barnehagen i enkelte av disse arealene. Garderobene er trange og delvis lite funksjonelle. Det er få toaletter sett i forhold til en moderne skole og skolebygget er ikke universelt utformet. Skolens utforming med mange vinkler og spesiell takformasjon gjør også en del arealer litt krevende å møblere.

Figur 26 - Trang garderobeløsning

Spesialiserte undervisningsarealer

Skolen har et funksjonelt og fint skolebibliotek midt i skolebygget. Rommet kan også brukes til noe gruppearbeid. Skolen har også skolekjøkkenet i 2. etasje i bygget. Kjøkkenet brukes også til tilberedelse av mat til barnehagen og til SFO. Det er upraktisk innredet og bærer preg av å ha behov for fornyelse og en bedre løsning for å drive undervisningsaktiviteter, men også for å kunne tilberede mat til barnehage og SFO. Arealet er stort nok, men er behov for relativt mye renovering for å få et funksjonelt og godt kjøkken. Skolens kroppsøvningsareal er i egen gymsal i underetasjen. Gymsalen er fra skolens byggeår og fremstår som en helt ordinær og OK gymsal. Garderobene er noe upraktisk utformet.

Figur 27 - Skolekjøkkenet

Skolen har hverken musikkrom, naturfagrom eller kunst og håndverksrom. Det er selvsagt ikke lovpålagt å ha slikt spesialisert areal, men det er å forvente og det ville gjort hverdagen til lærere og elever vesentlig enklere. Dagens ordning medfører at utstyr som eventuelt skal brukes til dette lagres omkring på skolen og må fraktes dit undervisningen er. Dette kan selvsagt fungere for en del undervisning, men gjør det mer krevende. Større utstyr som musikkinstrumenter, symaskiner og utstyr for utforskende naturfagundervisning må da tas med til klasserom og det er ikke alltid pulten egner seg til

Figur 28 - Sløyd

formålet hverken med høyder, kontakter eller størrelser. Det finnes et areal hvor det er noe utstyr til tresløyd, men dette befinner seg i et lagerrom uten vindu/dagslys. Det er rotete innredet og bærer også preg av at andre ting lagres her. Rommet er etter vår vurdering ikke egnet til undervisningsformålet og burde snarest erstattes med egnet areal. Det er ikke støv/flis avsug og det stilles spørsmålsteget ved HMS både for elever og lærere ved dagens løsning.

Ansatte

Ansatte har i dag nok areal i tilstøtende leid modulbygg. Her er det både arbeidsplasser, personalrom og møterom. Alt arealet deles med barnehagen. Det er også garderobes og toalett. Bygget er midlertidig og er ikke en langsiktig løsning for skolen. Dette bør løses permanent.

Uteområder

Skolen ligger svært godt til og har alle fasiliteter som en kan forvente av uteområder til en skole. De er store, lyse, relativt godt utstyrt og det er svært gode muligheter for varierte utendørsaktiviteter og lek.

Skolens egen vurdering av funksjonell egnethet

(Mangler skjema fra skolen)

Tiltak for å oppnå moderne standard

Skolen bærer sterkt preg av behov for modernisering og har vesentlige mangler når det gjelder areal og funksjonalitet. Noe av dette er løst ved hjelp av et modulbygg, men det er som vi har pekt på andre mangler som også burde har vært utbedret. Tilstandsrapporten peker på at det trolig vil være lite hensiktsmessig å bevare bygningsstrukturen slik den er i dag og krevende å få til et tilbygg til denne uten at dette er løst fra det eksisterende bygget. Vi legger derfor til grunn at det mest nærliggende vil være å erstatte dagens bygningsmasse med et nytt bygg for å kunne drive skole med gode og funksjonelle lokaler.

Ut ifra behovet vil vi legge til grunn at skolen vil forbli fådelt og da med en kapasitet på 3 fådelte grupper. Ved å legge et standard areal og romprogram til grunn er det da behov for 1332 kvadratmeter uten idrettsareal og for 1703 kvadratmeter inkludert idrett. Dette gir et behov for investering på ca. 104 millioner kroner.

Skole	Nybygg/påbygg			Ombygging/rehabilitering			Riving			Total
	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	Kostnad
Flekk skule	1703	kr 60 000	kr 102 180 000	0			1150	kr 1 500	kr 1 725 000	kr 103 905 000

Tabell 9 - Tiltak for å oppnå moderne standard ved Flekke skule.

Dette er uten å hensynta barnehagen som også har behov for rehabilitering og mer areal til ansatte.

Det må skrives mer om barnehagen. Dette vil avtales videre i møtet den 18. mars

5.2 Våge skole

Våge skule i Fjaler kommune har bakgrunn i den lokale skoleutviklingen i området rundt Dalsfjorden. På 1800-tallet ble det etablert skolekretser i Ytre Holmedal prestegjeld, og i denne sammenhengen oppstod også skolekretsen Folkestad/Våge. I løpet av siste del av 1800-tallet ble det oppført skolehus i de fleste kretsene i området, etter hvert som fast skolegang ble mer vanlig i bygdene.

Utviklingen av skoleverket i regionen førte senere til behov for mer moderne skolebygg og en mer samlet organisering av undervisningen. Den nåværende Våge skule ble oppført i første halvdel av 1980-årene og stor ferdig i 1983. Ved etableringen av den nye skolen fikk området også et eget ungdomstrinn, noe som gjorde skolen til et viktig utdanningscenter for bygdene i den vestlige delen av kommunen.

Figur 29 - Våge skule

Skolen ligger i bygda Våge, vest i Fjaler kommune, i nærheten av Folkestad og områdene rundt Dalsfjorden. Området tilhørte tidligere Askvoll kommune, men ble overført til Fjaler ved en kommuneregulering i 1990. Dette bidro til at Våge skule fikk en sentral rolle i skoleverket for bygdene på sørsiden av fjorden.

I dag fungerer Våge skule som en grunnskole for elever fra de omkringliggende bygdene, og skolen samarbeider tett med barnehagen og lokalsamfunnet. Som mange andre mindre

bygdeskoler i Norge har den en viktig sosial funksjon i tillegg til undervisningen, og den fungerer som en møteplass for barn, foreldre og lokalmiljøet. Gjennom flere tiår har skolen dermed vært en sentral institusjon i utviklingen av lokalsamfunnet i Våge og de nærliggende bygdene i Fjaler kommune.

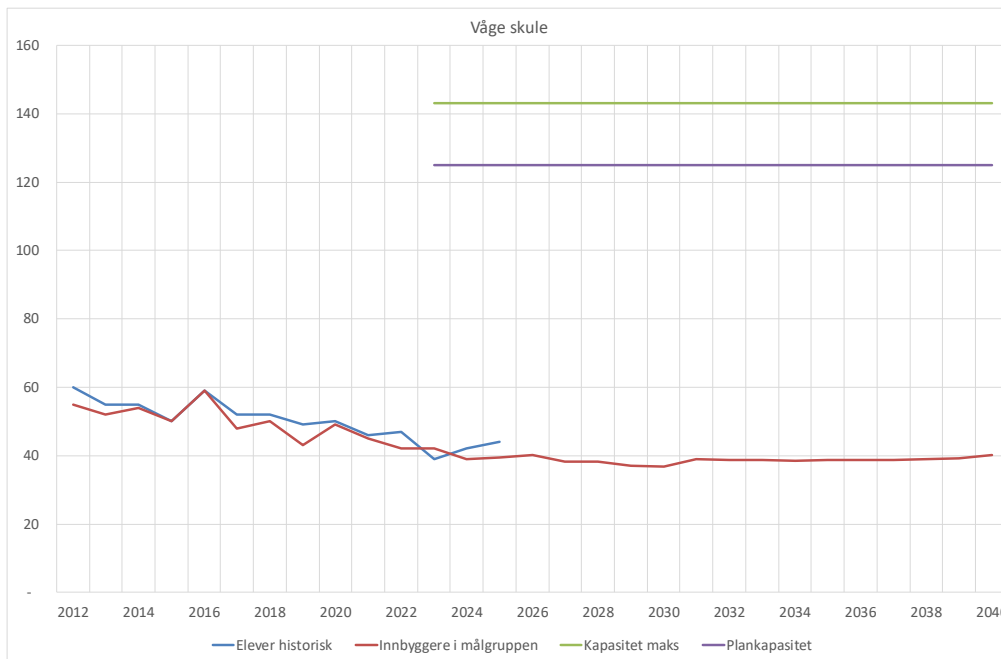

Figur 30 - Våge skule og barnehage. Kilde Norgeskart.no

Elevtall og kapasitet

Våge skule er en fådelt barne- og ungdomsskole med 44 elever skoleåret 2025-26. I forhold til innbygger i målgruppen og metoden lagt til grunn for å fordele befolkningsframskrivingen ser det ut til å være relativt stabilt elevtall de neste 15 årene. Vi anslår at elevtallet vil ligge omkring 40 - 45 elever i snitt ved skolen for delt på de 10 alderstrinnene som skolen omfavner.

Ved en fådelt skole som dette er det antall klasserom og kommunens «regler» for klassedeling når det gjelder å være fådelte klasser, som vil definere skolens kapasitet. Skolen har fem klasserom på godt over 50 kvadratmeter og et på litt over 40 kvadratmeter. Klasserommene størrelse tilsier at det er plass til henholdsvis maksimalt 25 elever i de fem store og 18 elever i det lille. Det gir at skolens maksimale kapasitet gitt at alle undervisningsrommene brukes til undervisning er på 143 elever. Tradisjonelle klassedelingsregler for fådelte skoler tilsier maksimalt 18 elever i en fådelt gruppe ved todeling og 24 elever ved tredeling. Det er ikke regler for dette og kommunen vurderer gruppestørrelser ut fra lokale behov. Etter vår vurdering har skolen kapasitet til gitt klasserom som kan brukes til undervisning på maksimalt 143 elever. Skolen drives i dag med 4 klassegrupper med dagens 44 elever.

Figur 31 - Elevtallsframskrivning og skolens kapasitet. Kilde GSI og SSB

Dersom klasserom gjøres om til annet areal, noe det trolig er behov for, vil kapasiteten ved skolen synke. Vi har ikke fremskrevet dette, men vil nok anbefale at en som helhet ser på bygningsmassen for å gjøre tilpasninger som vil gjøre hele skolebygget mer funksjonelt og egnet til formålet for både ansatte og elever.

Funksjonell tilstand

Våge skule er en fådelt barne- og ungdomsskole med 44 elever i skoleåret 2025-26. Skolen fremstår fra utsiden som et godt vedlikeholdt og fint skolebygg, til tross for byggets alder. Dette inntrykket er også innvendig selv om det enkelte steder er behov for vedlikehold i form av maling og skifte av gulvbelegg for eksempel.

Undervisningsarealer

Det aller meste av bygningsmassen er på en flate og klasserommene ligger langs en lang korridor. Klasserommene er lyse og fine. Det er lysinnslipp fra to sider og høyt under taket de fleste steder. Klasserommene er romslige gitt elevtallet ved skolen og det er 5 av dem som er på over 50 kvadratmeter og et litt mindre. Garderobene for elevene kunne vært forbedret og i forhold til toaletter til elever er det litt få tilgjengelige toaletter innendørs, men det er tilgang til flere fra utsiden. Slik bygningsmassen er i dag er det noe få grupperom dersom en ikke regner med de to som befinner seg på en hems midt i bygget. Disse har ikke tilfredsstillende nødutgang og er ikke optimale for formålet.

I forhold til elevmassen er undervisningsarealet langt større enn det som en normalt kan forvente. Dette gir også muligheter. Det er derfor muligheter til å se om bygningsmassen kunne vært bedre utnyttet ved enkle ombygginger for å få enda bedre undervisningsarealer og andre areal som skolen har behov for.

Spesialiserte undervisningsarealer

Skolen har eget rom til mat og helse, skolebibliotek, kroppsøving og tresløyd/forming. Det er ikke egne tilpassede rom for musikk, naturfag eller tekstilforming, men et av klasserommene brukes som musikkrom.

Skolens mat- og helse rom er stort, lyst og fint, men har behov for modernisering og enkel oppussing for å gjøre rommet mer funksjonelt for undervisning.

Figur 32 - Mat og helse

Skolens bibliotek finnes i det som opprinnelig var tegnet inn som et litt stort grupperom. Det er lyst og fint innredet og ligger i tilknytning til arealene for kroppsøving.

Skolens gymsal bærer preg av å være fra byggeåret og kunne trengt vedlikehold og overflatebehandlinger. Den er ikke stor, og det gir begrensninger for mulige idretter som kan utføres for ungdomsskoleeleven i forhold til normale spilleflater etc. Samtidig så er elevtallet svært begrenset så selv om mulighetene hadde vært til stede så hadde de ikke kunnet vært utnyttet. Det er svært gode muligheter for også å ha kroppsøving utendørs.

Sløydsalen befinner seg i skolens underetasje og har potensiale til å bli et svært godt undervisningsrom til tresløyd, men har behov for en vesentlig oppfriskning av inventar utstyr og også rommets innredning. Overflater kunne også vært behandlet og et materialrom bør opparbeides. Alt dette er mulig med enkle midler som ville gitt et bedre rom. Siden skolen huser et ungdomstrinn burde det vært vurdert også om dette kunne kombineres med noe areal til også andre praktiske fag som hører til valgfagene på ungdomstrinnet.

Det mangler gode arealer til tekstilforming, tegneforming og ikke minst naturfagundervisning. Alle disse fagene trenger egnet utstyr, utforming og hensyn i forhold til HMS og sikkerhet. Det bør tilstrebes å utbedre for å gi lærere og elever, særlig på ungdomstrinnet bedre fasiliteter til denne type undervisning. Dette også i forhold til at utstyr i dag må lagres på lager som er små og trange.

I forhold til musikk burde det vært gjort utbedringer i forhold til lyd og akustikkforhold som hadde gitt bedre undervisningsforhold for både ansatte og elever.

Ansatte

Det er begrensede fasiliteter for de ansatte i dag. Arbeidsrommene er for små i forhold til antall pult og ansatte som i dag bruker dem og lærerværelset er til dels litt dårlig utstyrt med for eksempel svært begrenset kjøkkenmulighet. Kontorene som er opparbeidet gode.

Garderobeforholdene for de ansatte er for trange og det hadde vært behov for bedre fasiliteter. Dagens møterom er samlokalisert med datarom som gir begrensninger i når det kan brukes, men det er ikke en stor utfordring. Totalt så er det for lite areal til de ansatte slik skolen er organisert i dag. Vi vil anbefale at det jobbes med å transformere annet areal ved skolen for å utbedre dette. Skolen har nok areal så dette anses som en enkel oppgave.

Uteområder

Skolen ligger svært godt til og har alle fasiliteter som en kan forvente av uteområder til en skole. De er store, lyse, relativt godt utstyrt og det er svært gode muligheter for varierte utendørsaktiviteter og lek på et stort areal.

Skolens egen vurdering av funksjonell egnethet

				Navn skole: Våge skule
Funksjon	Antall rom	Karakter (1-4)	Beskrivelse (fylle automatisk)	Kommentarer - presiseringer. Her bør nevnes spesielle forhold, konkretiseringer (f.eks. sambruk av rom, støy/lyd, luftforhold/inneklima) som kan være viktige for de videre vurderingene.
Klasserom mm				
Klasserom	6	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing som overflater, lyd og solskjerming. God plass. Utbetra lys i 2 av 5 klasserom
Grupperom	3	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing. To av grupperomma ligg i andre etasje og desse manglar god rømningsveg.
Rom for ITO/spesielt tilrettelagt	0			Brukar grupperom ved behov for eige rom til ITO.
SFO	1	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing. SFO rom er tilknytt klasserommet til førsteklasse. Ein brukar begge rom i SFO-tida.
Elevgarderober og toaletter	7	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing som lys, overflate og nokre toalett.
Korridorer	2	2	Noe mangelfull	Korridor oppe og korridor nede. Behov for enkel oppussing som maling og betre lys. Garderobe oppe ved barnesteg er malt, og korridoren/garderoben oppe er planlagt utbetra 2026.
Spesialrom				
Mat og helse	1	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing.
Naturfag	0			
Musikk	1	2	Noe mangelfull	Lik kommentar som klasserom. Kan brukast som klasserom ved behov.
Kunst og håndverk	0			Brukar klasserom. Trangt lager til utstyr og materiale.
Gymnal/Idretshall	1	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing som lys, overflater og vindu.
Bibliotek	1	2	Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing.
Annet areal spesialrom	1	3	Tydelige mangler, kan	Sløydsal. Tydeleg slitt.
Annet areal spesialrom	1	2	Noe mangelfull	Datarom. Samlokalisert med møterom.
Basseng	0			
Personal/adm.				
Arbeidsplasser for lærere	15	2	Noe mangelfull	2 til 3. Nokre av arbeidsplassane er trange. Omorganisering av kontora vår en 2025 som gav noko betre plass.
Kontorer	6	2	Noe mangelfull	2 til 3. Sjå kommentar ovanfor.
Møterom	1	2	Noe mangelfull	Møterommet er samlokalisert med datarom.
Garderober og toaletter	2	2	Noe mangelfull	Behov for oppussing.
Pauserom	1	2	Noe mangelfull	Behov for oppussing.
Fellesrom				
Skolehelsestjeneste/PPT	0			Har ikkje eige rom grunna lite tid på skulen. Brukar grupperom eller møterom ved behov.
Kantine - forsamlingsrom for elevene	1	2	Noe mangelfull	Kombinert med skulekjøkken. Kan bruke klasserom på ungdomsteg eller gymsal ved behov for meir plass.
Annet areal innendørs?				
Uteareal				
Lekeapparater		2	Noe mangelfull	Både moderne og eldre leikeapparat.
Idrettsareal	3	1	Ingen mangler	Kunstgrasbane, ballbinge og volleyballbane.
Sykkelparkering	1	1	Ingen mangler	Grindbygg med sykkelparkering.
Annet areal utendørs				
Karakter for funksjonalitet				
	1	Ingen mangler		Ikke behov for investeringer (Moderne standard)
	2	Noe mangelfull		Behov for enkel oppussing
	3	Tydelige mangler, kan rettes opp		Behov for ombygging eller utvidelse
	4	Mangler, kan ikke rettes opp		Bør rives og bygges nytt

Figur 33 - Skolens egen vurdering av funksjonalitet, Våge skule

Det er relativt godt samsvar mellom skolens egen vurdering og vår vurdering av behov, men vi vurderer at skolen kunne ha vært enda tydeligere på arealer til de ansatte og kanskje også behov for grupperom.

Tiltak for å oppnå moderne standard

Skolen har ikke behov for hverken omfattende renovering eller tilbygg/nybygg. Det er nok areal, men det bør gjøres vedlikehold og enkel ombygging når det gjelder å omdisponere noe areal. Vi legger til grunn lav sats for rehabilitering på kr. 10.000 per kvadratmeter. Dette gir et moderniseringsbehov på om lag 15 millioner kroner.

Skole	Nybygg/påbygg			Ombygging/rehabilitering			Riving			Total
	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	Areal kvadratmeter	Pris /kvm	Kostnad	
Våge skule			kr -	1511	kr 7 500	kr 11 332 500	0	kr 1 500	kr -	kr 11 332 500

Tabell 10 - Tiltak for å oppnå moderne standard ved Våge skule.

5.3 Dingemoen skole

Dingemoen skule i Fjaler kommune ligger i kommunesenteret Dale. Området rundt Dale har lange tradisjoner som utdanningssted, og allerede på 1800-tallet var bygda et viktig sentrum for undervisning i regionen. Etter hvert som folkeskolen ble utbygd i Norge, ble det etablert faste skoler i stedet for den tidligere omgangsskoleordningen, og Dale utviklet seg til et naturlig sted.

Den tidligere Dingemoen barneskole ble opprettet for å betjene elever fra Dale og de nærliggende bygdene i den sentrale delen av kommunen. I tillegg hadde Fjaler sin egen ungdomsskole i området, noe som gjorde Dale til hovedstedet for grunnskoleopplæring for eldre elever i kommunen. I takt med utviklingen i elevtall og behovet for mer moderne undervisningslokaler besluttet Fjaler kommune å samle grunnskoletrinnene i ett nytt og mer omfattende skoleanlegg.

Den nye Dingemoen skule ble derfor planlagt som en samlet 1.–10.-skole, som skulle erstatte både Dingemoen barneskole og den tidligere Fjaler ungdomsskole. Skolebygget ble oppført i perioden 2019–2021 og er dimensjonert for rundt 350 elever og omkring 60 ansatte.

I dag fungerer Dingemoen skule som den største grunnskolen i Fjaler kommune og betjener elever fra Dale og flere omkringliggende bygder samt som ungdomsskole for elevene fra Flekke skule. Skolen tilbyr undervisning fra 1. til 10. trinn og har dermed en sentral rolle i den kommunale skolestrukturen. Som mange moderne skoler i Norge er anlegget utformet med vekt på gode læringsmiljøer, dagslys i klasserommene og fleksible fellesarealer som legger til rette for samarbeid og varierte undervisningsformer.

Figur 34 - Dingemoen barne og ungdomsskole. Kilde: google.com/maps.

Elevtall og kapasitet

Dingemoen skule er en 1. til 10. skole med klasser på alle trinn og skiller seg fra de andre skolene i kommunen på dette punktet ved ikke å være fådelt. Det er 256 elever ved skolen skoleåret 2025-26. Skolen er ny og moderne og har alle fasiliteter en kan forvente seg av en moderne skole i dag.

I dag drives skolen med en klasse på hvert trinn fra første til syvende trinn og to klasser på ungdomstrinnet. Skolen er inndelt i 3 hovedområder for ordinær undervisning. Det er et for ungdomstrinnet, et for mellomtrinnet og et for småtrinnet. Det som er tegnet inn som klasserom er av svært varierende størrelse noe som gjør det mer utfordrende å beregne kapasiteten til skolen. Vi tar utgangspunkt i klasserommenes størrelse og anslår kapasitet ut ifra dette.

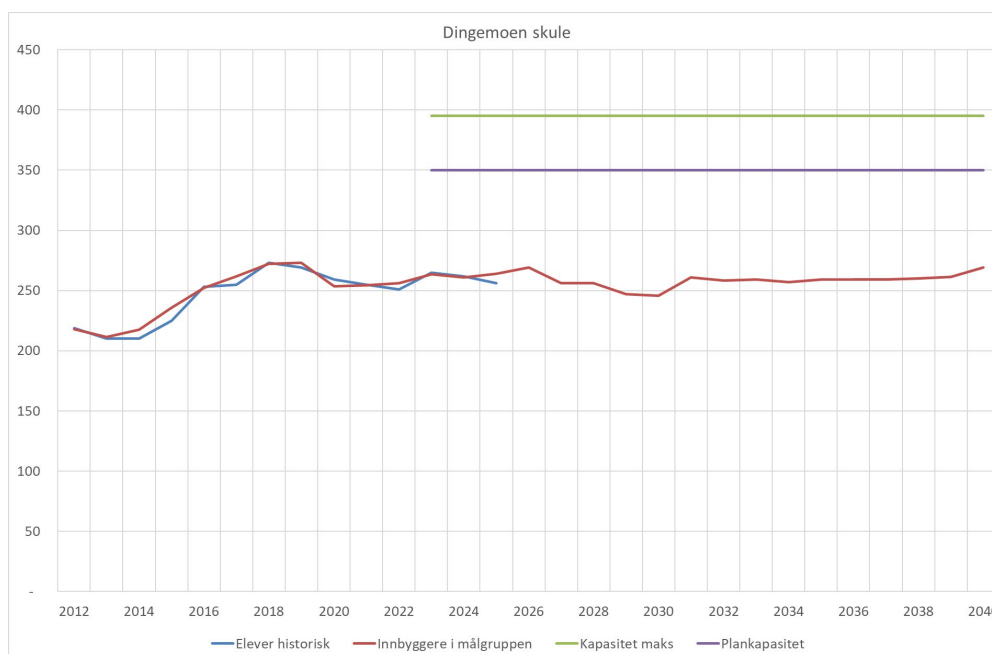
For småskolen som er fra 1-4 trinn er det tegnet inn 8 klasserom, hvor av 4 er av relativt ordinær størrelse på opp mot 60 kvm, og det er 4 mindre rom på ca. 36 kvm. Ved tradisjonell beregning av kapasitet vil dette gi muligheten for 4 ordinære grupper på 25 elever samt 4 grupper på inntil 15 elever. Dette gir en maksimal kapasitet på 160 elever på 1-4 klasse. Dette gir at det er kapasitet til ca. 40 elever på trinnet.

For mellomtrinnet er det tegnet inn 3 ordinære klasserom og 2 mindre klasserom etter samme prinsipp som vi finner for småskolen. Forskjellen her er at til de 3 trinnene er det kun 5 rom til disposisjon noe som gjør kapasitetsberegningen noe mer uforutsigbar her. Ved en tradisjonell beregning vil vi si at maksimal kapasitet er 105 elever på mellomtrinnet. Utfordringen er at dette er med to grupper på inntil 40 elever og en gruppe på inntil 25 elever.

For ungdomstrinnet er det 6 klasserom, men også her av varierende størrelse. To av rommene er på 50 kvm, to på 60, kvm og 2 på 40 kvm. Ved tradisjonell beregning av kapasitet gir dette en maksimal kapasitet på 130 elever.

Samlet gir dette en kapasitet på 395 elever som en maksimal teoretisk kapasitet dersom elevene fordeler seg jevnt ut over alle trinnene. Hovedutfordringen ligger i at det «mangler» et klasserom på opp mot 40 kvm på mellomtrinnet dersom en er i den situasjonen at alle trinnene der er over 25 elever.

Med dagens situasjon med elevtall og skoletilhørighet er dette ikke noe problem i det hele tatt.

Figur 35 - Elevtallsframskrivning og skolens kapasitet. Kilde GSI og SSB

Funksjonell tilstand

Dingemoen skule er det vi vil kalle en ny og moderne skole. Skolen er bygget i to etasjer og har universell utforming, moderne undervisningsfasiliteter og et innbydende inntrykk.

Undervisningsarealer

Som vi viste til under beskrivelsen av kapasitet er skolen delt inn i tre ulike soner for de ulike hovedtrinnene. Her finner vi klasserom av ulik størrelse, garderobes, toaletter og grupperom. For småskolen er det også et trinntorg/SFO-base hvor det også er kjøkken.

I forhold til et tradisjonelt rom og funksjonsprogram som ligger vedlagt for en kombinert skole er skolen midt mellom en 1 parallell og en 2 parallell skole. Samtidig ser vi at avsatt areal til garderobe er mindre ved Dingemoen skule enn det vi finner i standarden for en ren en parallell skole i rom og funksjonsprogrammet. Skolen uttaler at garderobene er små noe som er et faktum.

Det er også en utfordring at klasserommene er delt inn med foldevegger som et langt unna i forhold til forventet lydisolering mellom rom. Dette er et element som gir uro og forstyrrelser i undervisningen når begge rom er i bruk.

Spesialiserte undervisningsarealer

Skolens spesialiserte undervisningsareal er svært godt og inneholder alle de funksjoner en kan forvente seg i en moderne skole i dag. Det er egne rom til skolekjøkken, musikk, kroppsøving, data, kunst og håndverk med både tresløyd, tekstil, keramikk og tegneforming. Det er også skolebibliotek og naturfagrom med eget forberedelsesareal. Det er også et eget lite gamingrom.

Skolen har også en romslig kantine, men det er ikke sitteplass ved bordene til samtlige elever på ungdomstrinnet. Det er et tilstøtende amfi som også kan brukes til sitteplasser.

Ansatte

Det er gode fasiliteter for ansatte med arbeidsrom, kontorplasser, skolehelsetjeneste med undersøkelsesrom, resepsjon, møterom og personalrom. Det er også garderobes med dusj og toalett.

Uteområder

Skolen ligger fint til og har lyse og fine uteområder med godt med areal og muligheter for lek og idrett.

Klasserom mm				
Klasserom	20	1	Ingen mangler	10 av romma utgjør 5 delingsrom med panelvegg. Varierende storleik. Utfordrande på avd 8-10 med klasseromsstorleik på 42 kvm når dei skal romme elevgrupper på 20 +/- . Ei anna utfordring med delingsveggane er at dei ikkje er lydtette nok.
Grupperom	12	1	Ingen mangler	dårlig skjerma, lite eigna for anna enn roleg arbeid. Har skjerma det ein kan med frosting
Rom for ITO/spesielt tilrettelagt	0			Usikker på kva for rom ein tenkjer på her, men vi har ikkje eigna skjerma rom til særskilte saker. Har omdisponert eine musikkrømmet på musikkavdelinga til eit skjerma gruppeorm fopr elev som treng det.
SFO	1	2	Noe mangelfull	fellesareal på avdeling 1-4, nyttar òg klasserom, difor krevjande i fht ressursbruk. For lit eareal i høve antal barn som nyttar seg av SFO
Elevgarderobes og toaletter	23			Garderobe på kvar avdeling (3), dårleg utforma på 8-10, for små på 1-4 og dels på 5-7. Toalett på kvar avdeling + i skulegata, totalt 23, derav fire handicap
Korridorer	4	1	Ingen mangler	Romslege trinntorg på 8-10 og 5-7, og ei romsleg skulegate
Spesialrom				
Mat og helse	1	1	Ingen mangler	ikkje eigna for større elevgrupper
Naturfag	1	1	Ingen mangler	
Musikk	2	1	Ingen mangler	Kulturskolen nyttar òg denne avdelinga. I utg.pkt er her tre rom, men det eine er omdisponert til base for spsialelev
Kunst og håndverk	2	1	Ingen mangler	
Gymsal/Idrettsshall	1	1	Ingen mangler	
Bibliotek	1	1	Ingen mangler	
Annet areal spesialrom	0			
Basseng	0			
Personal/adm.				
Arbeidsplasser for lærere	8	1	Ingen mangler	8 sær gode arbeidsrom
Kontorer	5	1	Ingen mangler	
Møterom	3	1	Ingen mangler	
Garderobes og toaletter	7	1	Ingen mangler	To store garderobar (som knapt er i bruk) m/toalett. 5 toalett utanom
Pauserom	1	1	Ingen mangler	
Fellesrom				
Skolehelsetjeneste/PPT	2	1	Ingen mangler	
Kantine - forsamlingsrom for elevene	1	1	Ingen mangler	det er ikkje sitteplass for alle eleven ei kantina, men det er romsleg amfi like ved der ein kan sitte
Annet areal innendørs?				
Uteareal				
Lekeapparater	7	2	Noe mangelfull	Eine klatresativet er dårleg tilpasse dei yngste. Har hatt fleire små og større elevskader der.
Idrettsareal		1	Ingen mangler	ballbinge og to kunstgrasbaner, stor grasbane rett ved skulegården
Sykkelparkering	2	1	Ingen mangler	
Annet areal utendørs				
Karakter for funksjonalitet	1		Ingen mangler	Ikke behov for investeringer (Moderne standard)
	2		Noe mangelfull	Behov for enkel oppussing
	3		Tydelige mangler, kan rettes opp	Behov for ombygging eller utvidelse
	4		Mangler, kan ikke rettes opp	Bør rives og bygges nytt

Figur 36 - Skolens egen vurdering av funksjonalitet, Dingemoen skule

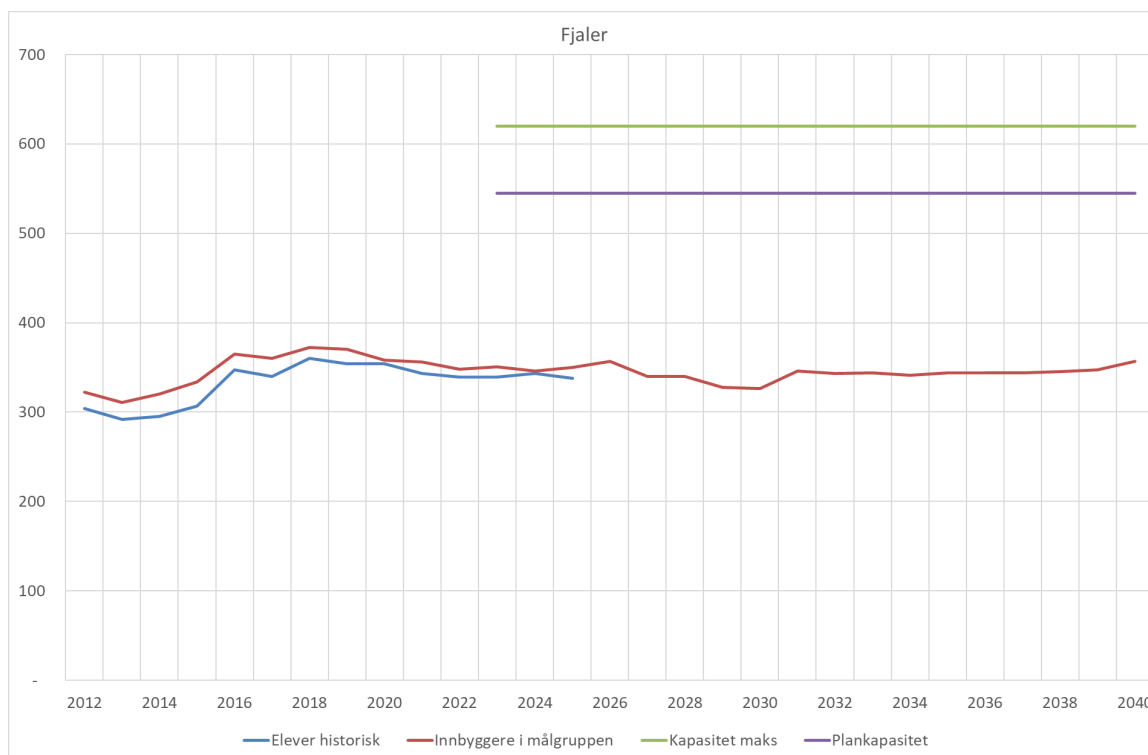
Tiltak for å oppnå moderne standard

Det er ingen moderniseringsbehov ved Dingemoen skule for å oppnå moderne standard.

5.4 Elever og kapasitet i Fjaler kommune

Det er i dag 338 elever i Fjaler kommune fordelt utover de tre skolene, med hovedvekten av elevene på Dingemoen skule. Samlet er det et areal på skolene på 8500 kvadratmeter. Slik skolene er utformet i dag er det en samlet maksimal kapasitet ved skolene på 620 elever noe som gir en overkapasitet på 272 plasser. (Maksimalkapasitet minus antall elever) Plankapasiteten er på 545 elever. Dette medfører at det er ca. 60 % av plankapasiteten som utnyttes i dag. Samlet sett har skolene i Fjaler for mye areal og kapasitet. Samtidig er det behov for tilpasninger på Våge skule som vil gjøre at kapasiteten og plankapasiteten her vil gå ned da det er behov for å omgjøre noe av klasseromskapasiteten til annet formål. Det er også lagt til grunn at Flekks skule rives og erstattes med et nytt bygg. Det nye bygget vil ha 10 elever lavere maksimal kapasitet enn dagens bygg noe som passer bedre i forhold til innbyggerne som sogner til skolen.

I alternativ 0 forutsetter vi at kapasiteten ikke øker, men at den trolig reduseres noe selv om det totale arealet ikke reduseres. Elevtallet vil være omtrent som i dag.

Figur 37 - Kapasitet og elevtall ved kommunale skoler i Fjaler kommune

5.5 Framtidige kostnader med dagens struktur (alternativ 0)

Samlede kostnader i alternativ null viser hva det vil koste å drifte dagens skoler i modernisert utgave. Alle typer kostnader må tas med i dette regnestykket. Beregningen omfatter utgifter til:

- ▶ Undervisning: Utgifter til lærerlønn og andre driftsutgifter føres på funksjon 202 Grunnskole
- ▶ SFO: utgifter til drift av SFO som vil være lønn og driftsmateriell på funksjon 215 SFO
- ▶ Drift av bygg: Utgifter til drift og vedlikehold av skolebygg føres på funksjon 222 Skolelokaler
- ▶ Skoleskyss: Kommunens utgifter til skoleskyss føres på funksjon 223 Skoleskyss.

- Kapitalkostnader av investeringer: Investeringer for å modernisere byggene gir årlige kapital-kostnader i form av renter og avdrag/avskrivninger. Vi forutsetter nedbetaling/avskrivning med annuitet (fast sum per år) over 40 år med 4,5 % rente.

Vi henter datagrunnlaget om dagens utgiftsnivå fra kommuneregnskapet for 2025.

202 Grunnskole (undervisningen)

Netto driftsutgift 2025 for funksjon 202 Grunnskole var 59,3 mill. kr. Netto utgift per elev var i gjennomsnitt 159.000 kroner. Vi forutsetter at undervisningsutgiftene ikke endres ved modernisering av skolene.

215 SFO (skolefritidsordningen)

Netto driftsutgift 2025 for funksjon 215 SFO var på 2,6 mill. kr. Netto utgift per elev var i gjennomsnitt 27.000 kroner. Vi forutsetter at SFO-utgiftene ikke endres ved modernisering av skolene gitt alternativ 0.

222 Skolelokaler (FDV)

Netto driftsutgifter for funksjon 222 Skolelokaler i 2025 var 12,4 mill. kr for 7.900 kvm skolelokaler, inkludert avskrivninger på 6,25 mill. kr. Netto utgift uten avskrivning (FDV-kostnaden) var 781 kroner per kvm skolelokaler.

Moderne skoler betyr å utvide arealet BTA med ca. 600 kvm til 8.500 kvm. Utgiftene til drift av lokaler øker til 12,9 mill. kr per år. Det er viktig å nevne her at det midlertidige bygget ved Flekke ikke er inkludert i dagens areal og det er derfor i hovedsak arealet økes samt noe mer areal til spesialiserte læringsrom ved Flekke skole.

223 Skoleskyss

Netto utgift til 223 Skoleskyss var 2,6 mill. kr for 92 elever. Det blir 10.368 kroner per skyssset elev. Denne utgiften endres ikke i alternativ 0.

Kapitalkostnader

Gjennomgangen av skolene viser at det trengs 114 mill. kr for å gjøre dagens skoler om til moderne skoleanlegg. Kapitalkostnadene av disse investeringene (renter og avdrag) utgjør 5,7 mill. kr per år. Det er basert på 4,5 % rente og nedbetaling av et annuitetslån over 40 år.

Samlede kostnader

Samlede årlige kostnader ved alternativ null oppsummeres til 81,5 mill. kr per år. Tall for hver skole framkommer i tabellen under.

Skole	Type skole	Elev	Pris per elev	Netto utgift 202 Undervisning	Areal 2025	Areal per elev	Areal plan	Investering	Kapital-kostnad	Netto utgift 222 Skole-lokaler	Skyss-elever	Netto utgift 223 Skoleskyss	Netto utgift SFO	Sum undervisning + lokaler+ kapital+skyss+sf o
Dingemoen skule	k	256	129 762	33 219 048	5 289	21	5 289	-	-	4 131 307	50	518 422	1 745 408	39 614 184
Flekke skule	b	38	258 349	9 817 274	1 112	29	1 703	102 180 000	5 162 490	1 330 235	21	217 737	463 624	16 991 361
Våge skule	k	44	240 598	10 586 324	1 511	34	1 511	11 332 500	572 557	1 180 262	21	217 737	409 080	12 965 960
Sum		338	158 647	53 622 646	7 912	23	8 503	113 512 500	5 735 048	6 641 804	92	953 896	2 618 112	69 571 505
Fellesutgifter				5 682 244				-	0	6 254 425		-		11 936 669
Regnskap				59 304 890					5 735 048	12 896 229		953 896	2 618 112	81 508 174

Tabell 11 - Samlede kostnader ved dagens skolestruktur i 2025-kroner, alternativ null

Tabellen over viser netto kostnader på 81,5 mill. kr per år for funksjonene 202 Grunnskole, 215 SFO, 222 Skolelokaler og 223 Skoleskyss, inkludert nye kapitalkostnader. Kommunens samlede netto driftsutgifter stiger med denne løsningen. Netto driftsutgift ved alternativ null er om lag 6,2

mill. kr mer enn netto driftsutgift i regnskapet for 2025. Forskjellen er de nye kapitalkostnadene på 5,7 mill. kr pluss 0,5 mill. kr i økte utgifter til lokaler (600 kvm ekstra areal). De andre postene endres ikke.

6 Alternative løsninger

6.1 Alternativ 1 - Flekke skole til Dingemoen skole

6.2 Alternativ 2 - Flekke skole trinn 5–7 til Dingemoen skole

6.3 Våge skole trinn 8–10 til Dingemoen skole

7 Vedlegg

7.1 Areal- og romprogram for barneskoler

Barneskoler	Klasser	3	4	7	14	21	28
	Elever	54	90	196	392	588	784
Hjemmebase	Klasserom, grupperom	270	360	630	1260	1890	2520
	Garderobeareal elever	49	81	176	353	529	706
	Toaletter	15	20	35	70	105	140
	Und.rom for særskilte behov.	30	30	50	50	55	110
	SFO-baser	30	30	60	120	180	240
	Rom for uteleker/-materiell SFO	10	15	20	30	45	45
	Sum hjemmeareal	404	536	971	1 883	2 804	3 761
Fagrom	Mat & Helse	45	60	85	85	85	85
	Kunst & håndverk	80	80	150	150	250	250
	Rom for keramikkvovn	5	5	5	5	5	5
	Realfag/teknologi	30	30	60	70	70	140
	Bibliotek/mediatek	60	60	60	98	147	196
	Musikk	30	60	80	80	80	160
	Lagerrom musikk	10	10	10	15	15	30
	Elevtoaletter spesialrom	10	10	10	10	15	20
	Sum fagrom	270	315	460	513	667	886
Kroppsøving	Kroppsøvingssal	200	200	200	400	640	1125
	Elevgarderober	40	40	60	120	120	240
	Lærergarderober	5	5	10	30	60	90
	Utstyrslager	20	20	30	40	50	100
	Sum kroppsøving	265	265	300	590	870	1 555
Administrasjon	Forkontor	10	10	10	10	10	10
	Kontor for rektor	18	18	18	18	18	18
	Annen administrasjon (avd.led. etc.)	10	10	20	40	40	60
	Flerbrukskontor	10	10	10	10	20	20
	Arkivrom	6	6	8	8	8	8
	Hvilerom	6	6	8	8	8	8
	Møterom	15	15	20	30	30	45
	Rekvisita/kopi	15	15	15	15	15	15
	Garderobe m/wc	5	5	5	10	20	30
	Sum administrasjon	95	95	114	149	169	214
Personal	Pauserom/møterom med tekjøkken	20	20	30	60	84	125
	Møterom	15	15	20	30	45	60
	Arbeidsplasser for lærerne	54	72	126	252	378	504
	Kopirom	8	8	10	10	10	10
	Garderober/toaletter	16	16	24	46	68	90
	Sum personal	113	131	210	398	585	789
Skolehelse	Kontor for helsetjeneste	15	15	15	15	15	15
	Venterom			8	8	8	8
	HC – wc	5	5	5	5	5	5
	Sum skolehelsetjeneste	20	20	28	28	28	28
Andre rom	Vaktmesterkontor	10	10	20	20	20	20
	Lager for uteredskap	10	10	10	10	15	20
	Bokmagasin	10	10	15	20	25	35
	Lager for pulter etc.	20	20	20	30	40	50
	Sum andre rom	50	50	65	80	100	125
	Sum funksjonsareal uten idrett	952	1 147	1 848	3 051	4 353	5 803
	Brutto/nettofaktor	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
	Brutto areal BTA	1 332	1 606	2 588	4 271	6 094	8 124
	Netto funksjonsareal per elev	17,6	12,7	9,4	7,8	7,4	7,4
	Sum funksjonsareal inkl.idrett	1 217	1 412	2 148	3 641	5 223	7 358
	Brutto areal BTA inkludert idrett	1 703	1 977	3 008	5 097	7 312	10 301
	Netto funksjonsareal per elev inkl. idrett	23	16	11	9	9	9
	BTA per elev eks idrett	24,7	17,8	13,2	10,9	10,4	10,4
Tomt	Bygg BYA, en etasje	1 332	1 606	2 588	4 271	6 094	8 124
	Skoleplass	1 620	2 700	5 880	11 760	17 640	23 520
	Trafikkareal	108	180	392	784	1 176	1 568
	Sum tomt	3 060	4 486	8 860	16 815	24 910	33 212
	Tomt uten gymsal	2 795	4 221	8 560	16 225	24 040	31 657

7.2 Areal- og romprogram for ungdomsskoler

Ungdomsskoler	Klasser	3	6	9	12	15	18
	Elever	90	180	270	360	450	540
Hjemmebase	Klasserom, grupperom	270	540	810	1080	1350	1620
	Garderobeareal elever	81	162	243	324	405	486
	Toaletter	15	30	45	60	75	90
	Und.rom for særskilte behov.	55	55	55	55	110	110
	Sum hjemmeareal	421	787	1 153	1 519	1 940	2 306
Fagrom	Mat & Helse	90	90	90	90	180	180
	Kunst & håndverk/valgfag	160	160	160	160	225	285
	Rom for keramikkovn	5	5	5	5	5	5
	Realfag/teknologi	90	90	90	90	90	90
	Naturfag	98	98	98	98	196	196
	Bibliotek/mediatek	60	80	100	120	140	160
	Musikk	80	80	80	80	80	80
	Musikkredigering/gruppe/lager	36	36	36	36	36	36
	Elevtoaletter spesialrom	5	5	10	10	20	20
	Sum fagrom	624	644	669	689	972	1 052
Kroppsøving	Kroppsøvingssal	400	400	640	640	1125	1125
	Elevgarderober	120	120	160	160	240	240
	Danserom, aktivitetsrom			100	100	150	150
	Styrkerom					80	80
	Lærergarderober /trener	30	30	60	60	90	90
	Apparatrom, gymutstyr	60	60	50	50	100	100
	Sum kroppsøving	610	610	1 010	1 010	1 785	1 785
Kantine	Kantine	60	80	100	150	210	270
Administrasjon	Forkontor	15	15	15	15	15	30
	Kontor for rektor	18	18	18	18	18	18
	Annen administrasjon (avd.led. etc.)	50	50	50	50	85	85
	Flerbrukskontor	10	10	10	10	20	20
	Arkivrom	10	10	10	10	10	10
	Hvilerom	8	8	8	8	8	8
	Møterom	20	20	20	20	20	20
	Rekvisita/kopi	15	15	15	15	15	15
	Garderobe m/wc	10	10	10	10	20	20
	Sum administrasjon	156	156	156	156	211	226
	Personal	Pauserom/møterom med tekjøkken	50	50	60	70	90
Møterom		30	30	30	45	60	90
Arbeidsplasser for lærerne		54	108	162	216	270	324
Kopirom		10	10	10	10	15	15
Garderober/toaletter		20	30	40	45	50	60
Sum personal		164	228	302	386	485	597
Skolehelse	Kontor for helsetjeneste	15	15	15	15	15	15
	Venterom	6	6	6	6	6	6
	HC – wc	5	5	5	5	5	5
	Sum skolehelsetjeneste	26	26	26	26	26	26
Andre rom	Vaktmesterkontor/verksted	20	20	20	20	20	20
	Lager for uteredskap	10	10	10	10	10	10
	Bokmagasin	15	15	15	15	15	15
	Lager for pulter etc.	20	30	30	30	40	50
	Sum andre rom	65	75	75	75	85	95
Sum funksjonsareal uten idrett		1 516	1 996	2 481	3 001	3 929	4 572
Brutto/nettofaktor		1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Brutto areal BTA uten idrett		2 122	2 794	3 473	4 201	5 501	6 401
Netto funksjonsareal per elev uten gymsal		16,8	11,1	9,2	8,3	8,7	8,5
Sum funksjonsareal inkludert idrett		2 126	2 606	3 491	4 011	5 714	6 357
Netto funksjonsareal per elev inkludert idr		23,6	14,5	12,9	11,1	12,7	11,8
BTA per elev		23,6	15,5	12,9	11,7	12,2	11,9
Tomt	Bygg BYA, en etasje	2 122	2 794	3 473	4 201	5 501	6 401
	Skoleplass	2 700	5 400	8 100	10 800	13 500	16 200
	Trafikkareal	180	360	540	720	900	1 080
	Sum tomt	5 002	8 554	12 113	15 721	19 901	23 681
	Tomt uten gymsal		4 392	7 944	11 103	14 711	18 116

7.3 Areal- og romprogram for kombinerte skoler (1-10. trinn)

Kombinerte skoler	Klasser	3	5	7	10	20	30
Hjemmebase	Elever	66	90	150	290	580	870
	Klasserom, grupperom	270	450	630	900	1800	2700
	Garderobeareal elever	59	81	135	261	522	783
	Toaletter	15	25	35	50	100	150
	Und.rom for særskilte behov.	30	50	55	70	80	110
	SFO-baser	30	45	60	60	120	180
	Rom for uteleker/-materieell SFO	15	15	15	20	20	40
	Sum hjemmeareal	419	666	930	1 361	2 642	3 963
Fagrom	Mat & Helse	60	60	85	90	90	180
	Kunst & håndverk	60	60	80	120	240	300
	Rom for keramikkovn	5	5	5	5	5	5
	Realfag/teknologi	45	45	60	90	90	90
	Naturfagsrom	45	45	60	98	98	98
	Bibliotek/mediatek	45	45	60	90	147	196
	Musikk	45	45	80	80	160	160
	Lager musikk	15	15	15	15	30	30
	Elevtoaletter spesialrom	10	10	10	10	15	20
	Sum fagrom	330	330	455	598	875	1 079
Kroppsøving	Kantine				100	150	210
	Kroppsøvingssal	200	200	200	400	640	640
	Elevgarderober	60	60	60	140	160	160
	Lærergarderober	15	15	15	30	60	60
	Utstyrslager	20	20	20	40	60	60
Sum kroppsøving	295	295	295	610	920	920	
Administrasjon	Forkontor	10	10	10	10	12	15
	Kontor for rektor	18	18	18	18	18	18
	Annen administrasjon (avd.led. etc.)	10	10	10	40	60	85
	Flerbrukskontor	10	10	10	10	10	20
	Arkivrom	6	6	6	10	10	10
	Hvilerom	6	6	6	6	6	6
	Møterom	15	15	15	15	20	20
	Rekvisita/kopi	15	15	15	15	15	15
	Garderober m/wc	10	10	10	10	20	20
	Sum administrasjon	100	100	100	134	171	209
Personal	Pauserom/møterom med tekjøkken	30	30	30	45	72	108
	Møterom	20	20	25	40	50	60
	Arbeidsplasser for lærerne	54	90	126	180	360	540
	Kopierom	8	8	8	8	10	15
	Garderober/toaletter	15	15	20	30	45	60
	Sum personal	127	163	209	303	537	783
Skolehelse	Kontor for helsetjeneste	15	15	15	15	15	15
	Venterom	8	8	8	8	8	8
	HC – wc	5	5	5	5	5	5
	Sum skolehelsetjeneste	28	28	28	28	28	28
Andre rom	Vaktmesterkontor	20	20	20	20	20	20
	Lager for uteredskap	10	10	10	10	10	10
	Bokmagasin	15	15	15	15	15	15
	Lager for pulter etc.	20	20	20	30	40	50
	Sum andre rom	65	65	65	75	85	95
Sum funksjonsareal uten idrett		1 069	1 352	1 787	2 599	4 488	6 367
Brutto/nettofaktor		1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Brutto areal BTA uten idrett		1 497	1 893	2 502	3 639	6 283	8 914
Funksjonsareal per elev uten idrett		16,2	15,0	11,9	9,0	7,7	7,3
BTA per elev		22,7	21,0	16,7	12,5	10,8	10,2
Funksjonsareal med idrett		1 364	1 647	2 082	3 209	5 408	7 287
Brutto areal BTA med idrett		1 910	2 306	2 915	4 493	7 571	10 202

